

SLOVENEK velja po pošti na vse strani Jugoslavije in v Ljubljani: za celo leto naprej . . . K 180-- za pol leta . . . 90-- za oštiri leta . . . 45-- za en mesec . . . 15-- Zahvalnostvo ocelotno K 240-- Sobotna izdaja: za celo leto . . . K 30-- za mesec . . . 35--

SLOVENEK

Inserati: Enostopna pettivrsta (59 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor) za enkrat . . . po K 8-- poslana itd. . . po K 9-- Pri večjem naročilu popust. Najmanjši oglas 59/6 mm K 15, lahaja vsak dan izvembi podeljek in dan po prazniku, ob 5. uri jutraj.

Političen list za slovenski narod.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III. Rokopisni se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, uprava, št. 328.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne bran. ljubljanske št. 850 za naročnino in št. 349 za oglase, avstr. in češke 24.797, ogr. 28.511, bozn.-hero, 7563.

Volivno gibanje.

VSEM ZAUPNIKOM IN ORGANIZACIJAM S. L. S.

Somišljeniki! Volivni imeniki so razpoloženi. Zagotovite sebi in vsem našim somišljenikom volivni glas. Takoj na delo! Natančno pregledajte imenike od imena do imena!

Pregledajte, če so vsi naši somišljeniki vpisani!

Pregledajte, če so pravilno vpisani z natančnimi naslovi!

Pregledajte dalje, če niso nasprotniki neupravičeno vpisani!

Zavedajte se, da pomeni dober imenik polovico zmage!

V vseh zadevah, ki se tičejo volivnih imenikov, reklamacij, tolmačenja volivnega reda, se obračajte na volivni odbor S. L. S., Jugoslovanska tiskarna II. nadstropje.

Volivni odbor S. L. S.

Iz Ribnice nam poročajo: V nedeljo popoldne se je vršil v društveni dvorani sijajno obiskan shod zaupnikov celega koroškega političnega okraja. Zaupniki so sklepali o vseh volivnih predpripravih in se tudi razgovarjali o kandidatih. Debata je bila zelo živahna. Udeleževalo se je več zaupnikov. Vsi sklepi so bili sprejeti soglasno in z največjim navdušenjem. Dr. Kulovec je razvil strankin program in očrtal podrobno zahteve stranke glede samouprave. S smehom so vzeli zaupniki na znanje, ko jim je govornik povedal, da se mladi liberalci tolažijo, češ, da je SLS v vprašanju samouprave na umiku. Program stranke, kakor ga je govornik razvil, so zaupniki v celoti odobrili in vodstvo stranke pozvali, da gre zanj z vso brezobzirnostjo v boj.

Shod zaupnikov za radovljški okraj. V nedeljo popoldne je bil v Ljudskem domu v Radovljici izvršeno obiskan shod zaupnikov SLS za radovljški okraj. V imenu načelstva SLS je poročal prof. Remec. Zaupniki so storili vse potrebne sklepe glede volivnega gibanja. Zaupniki so v celoti odobrili program SLS glede avtonomije.

Shod zaupnikov za ljubljansko okoličje. Včeraj je bil v Ljudskem domu v Ljubljani pod predsedstvom načelnika K. Z. za Dobrunje, g. Miklavca, sijajno obiskan shod zaupnikov SLS za ljubljansko okoličje. Zastopane so bile vse občine po naših najboljših političnih delavcih. V imenu načelstva stranke sta poročala prof. Remec in dr. Kulovec. Vsi sklepi so bili sprejeti soglasno in z največjim navdušenjem.

Volivni shod SLS v Lučnah. V nedeljo je bil dobro obiskan shod SLS v Lučnah. Poročal je dr. Stanovnik. Volivci so soglasno odobrili program SLS, zlasti njen podrobni načrt glede avtonomije.

Shodi zaupnikov na Štajerskem. Preteklo nedeljo in ponedeljek so bili po vseh sodr. okrajih v štajerskem volivnem okrožju shodi zaupnikov SLS, ki so bili vsi, kolikor smo dosedaj poročili dobili, izvršeno obiskani.

Korošci oproščeni vojaške službe.

Belgrad, 4. oktobra. Ministrski svet je v eni svojih zadnjih sej bavil v vprašanju o osvoboditvi vseh Korošcev od vojaške službe in o uvedbi milice na severni meji na Štajerskem in Koroškem.

Anglija za koroške Slovence.

London. Angleška vlada je dogovorila s francosko sklenila, da se mora plebiscit na Koroškem brezpogojno vršiti 10. oktobra in da tako cona A kakor B ne smeta v nobenem slučaju pripasti Avstriji, ker bi sicer Avstrija dogovorila z Nemčijo in s pomočjo Italije, ojačena po medsebojni zvezi, sklenila vojno zvezo proti Ententi ter zanesla novo svetovno vojno. Angleška vlada je že dala tozadevna navodila veleposlaniški konferenci v Parizu. Računa se na koroške Slovence, da bodo vsi brez izjeme šli na volišče in Nemce porazili.

Avstrija prodaja slovensko Koroško Italiji.

Rim. »Popolo Romano« je objavil članek, v katerem odkrito govori, da bi bilo najbolje, ako bi Avstrija koroški plebiscit prepovedala ter plebiscitno ozemlje, v kolikor meji na Italijo in Gorenjsko, odstopila Italiji, za kar bi Italija mogla Avstriji storiti velike protiusluge, ako se Avstrija pridruži k Nemčiji v svrhu nove vojske zoper Francijo.

Mir na Koroškem.

LDU Celovec, 4. oktobra. Včerajšnja nedelja je potekla po vsej coni A skoro brez incidentov. Povsod vladata mir in red, kar dokazuje, da naša uprava popolnoma odgovarja stavljeni nalogi in da nikakor ni potrebno, da bi zasedla to ozemlje medzvezniška policija ali celo italijan-

sko vojaštvo, kakor to žele Nemci in Italijani.

Prisranski Italijani.

Pliberk, 4. oktobra. Italijanski polkovnik Navarini še fungira kot načelnik distriktnega sveta v Pliberku in očitno ga je plebiscitna komisija pustila na svojem mestu, da konča svoje prisranksko reševanje reklamacij. Navarini sprejema od nasprotnikov reklamacije proti vsem predpisom in jih ugodno rešuje, slovenske reklamacije pa odklanja.

LDU Pliberk, 4. oktobra. Predsednik okrajnega sveta v Pliberku italijanski podpolkovnik Navarini, ki je izzval znani incident preteklo nedeljo, je bil odpoklican. Na njegovo mesto pride italijanski major Carrara.

Uradništvu.

Ustavna komisija je Protičevemu načrtu dostavila mnenje »najodličnejših« predstavnikov lokalne birokracije »o uredbi pokrajin. Ti mislijo, da je nesprejemljiv predlog, ki bi se po njem poverila notranja uprava odborom, izvoljenim od pokrajinskih skupščin, ker bi bila sprememba dosedanjega zadevnega avstrijskega sistema prevelik skok in bi se bilo tudi bati, da bi pokrajinski odbori uvedli v lokalno upravo strankarstvo in diletantizem. Po njihovem mnenju bi bilo zlasti nemogoče izročiti pokrajinskim odborom politično upravo. Zato naj bi se pokrajinska uprava izročila lokalni birokraciji, ki bi jo kvečjemu nadzirala pokrajinska skupščina, oziroma odbor.

Sicer mi ni znano, kdo da so bili oni predstavniki lokalne birokracije, vendar moram ugotoviti, da je njihovo mišljenje pogrešno v več ozirih.

Najprej je gotovo protidržavno, proti interesu državne skupnosti, če uradniki zahtevajo, da naj se le njim izroči upravna oblast v pokrajini. Če bi se to zgodilo, bi postala birokracija vsemogočna in bi lahko posamezni njeni člani svojo moč zlorabljali v strankarske ali celo osebne namene. Nikjer namreč nimamo garancij, da bi se tako ne godilo, ravno nasprotno nas današnji tok časa navaja k sumnji, Sicer pa smo imeli pred sto leti in še v polpreteklem času v pokojni Avstriji nekako vlado birokracije, ki je omogočala centralistični dunajski absolutizem — pa upam, da ni dobili poštenega človeka, ki bi ta sistem zagovarjal, ker je vojna zgodovina dovolj pokazala, da je bil ravno ta sistem v veliki meri kriv razsula Avstrije. Enak vzgled s pomočjo birokracije centralistično vladane države nam podaja tudi Rusija, ki je na tem sistemu

Deseti oktober je zmage dan! Koroški Slovenci, Na dan! Na plan!

propadla. Ker pa nimam povoda dvomiti nad lojalnostjo zlasti slovenskega uradništva, da, ker sem celo prepričan, da je to uradništvo mnogo žrtev doprineslo za Jugoslavijo, opozarjam, da je njegova zahteva po samovladi v pokrajinah temeljito zmotna in proti interesu države.

Ta zahteva je pa tudi nedemokratska. Princip demokracije zahteva, da ljudstvo sodeluje ne samo pri zakonodaji, temveč tudi pri upravi po svojih zastopnikih. Ne morem si misliti položaja, ki bi nastal, če bi bilo uradništvo odgovorno le centralni oblasti v Belgradu, ne pa v prvi vrsti pokrajinski skupščini in njenim organom, seveda zlasti v onih resortih, ki bi bili avtonomnega značaja. Pokrajinski zbor in odbor bi bila tako popolnoma izločena in bi ljudstvo po svojih zastopnikih sodelovalo le v kritiki, ne tudi odločilno. Demokratizem te vrste bi bil le navidezen in škodljiv ne samo državi kot taki, temveč tudi dobri upravi. Uradništvo bi zavzemalo posebno izjemno stališče, kakor ga ima n. pr. vojaštvo, upam pa, da ne goji teh ciljev, ker je po veliki večini izšlo iz ljudstva, iz delavskih in kmečkih stanov ter samo skuša uveljaviti demokratsko misel. Tudi smo v političnem razvoju predaleč, da bi si ljudstvo pustilo dopasti nadvlado enega stanu, uradništva, ki bi imel na razpolago celi državni aparat.

Uradništvo bi bilo po njegovi zahtevi končno odgovorno le centralni oblasti, ki bi ga nastavljala in bi bilo s tem centralizirano. Taka centralizacija bi pa bila le uradnikom v veliko škodo in se resno motijo oni, ki hočejo s centralizacijo doseči koristi. Naj vprašajo n. pr. centralizirano vojaštvo, kako se mu godi, pa bodo takoj ozdravljeno centralizma. Za centralizirano uradništvo bi bilo vedno dovolj prostora n. pr. v Makedoniji ali v Albaniji, na višja mesta v severnih krajih bi pa prihajali sicer lahko dobri uradniki, toda gotovo ne domorodni iz teh pokrajin. Ali bi bil to poseben dobiček uradnikov? Gotovo bi nastale razmere, kakor smo jih bili vajeni v Avstriji, kjer smo južni Slovani bridko občutili, da so imeli prednost pred nami n. pr. Čehi. Nočem se s temi besedami postavljati na plemensko stališče, ugotavljam le, da vsakdo najraje služi v svoji ožji domovini, kjer natančno pozna razmere.

LISTEK.

Spomini na jugoslovanski Celovec.

(Poziv na srca koroških Slovencev.)

Piše Rožanka gospa Pavla Novak.

(Dalje.)

Vidite, dragi čitatelji! Ubogi železniški delavci, večinoma koroški Slovenci, pa tudi Kranjci, so obljubili zvestobo Nemški Avstriji, ker niso pazili na besede, katere je izrekel nadzornik, in v strahu, da izgube službo. Ko sem šla nazaj v svojo sebo, so prišli uradniki, mi z lepimi besedami prigovarjali, češ, da sem slabo poučena, so me pomilovali in mi ponujali pomoč, samo naj prispežem. — Ostala sem trdna. Strašili so me s tem, da Jugoslavija ne bo imela obstanka in kakšne posledice bo to imelo zame in za moje otroke. Tako dolgo so gov. ili, da sem navsezadnje res že mislila, da nisem storila prav. Ko sem potem ostala čisto sama v pisarni, sem premišljevala, če je bilo to prav, kar sem storila, ali ne. Kar naenkrat se mi zdi, kakor da bi zaslišala glas svojega rajnega moža, ki mi reče: »Hvala ti, le ostani vedno Slovenka in če bi morala tudi radi

tega trpeti.« Oh, kako je tedaj zavrela moja kri, vstala sem in prisegla sem vsem mojim rajnim ljubim, da ostanem zvesta narodu, kateri je bil narod vseh mojih.

Ko so malo pozneje prišli delavci po živila in me vprašali, zakaj sem odklonila prisego, sem se šele prav zbudila iz sanj. Odgovorila sem vsakemu, da sem Slovenka in kot taka ne morem ravnati drugače. Pristavila sem še, da bi se tudi vsakemu Slovencu od njih spodobilo storiti enako, med tem so pa prisegli ravno sedaj k Nemški Avstriji. Odgovor je bil večinoma sledeč: »Bojimo se izgubiti službo.« Nekateri je pa rekel: »Saj sem, ko sem z desnico prisegel, z levico kazal figo v pesti.« Marsikateri je trdovratneja sem pa prepričala s tem, da sem mu rekla: »Nemška Avstrija ima tako še preveč Nemcev. V Nemški Avstriji Vas ne bodo sprejeli, ker Vas bodo že na jeziku spoznali Slovence. V Jugoslaviji pa bodo re. Saj si prisegel k Avstriji, ostani tam! Svet bo potem za Vas premajhen, ker vsak, kateri zataji svoj materni jezik, je štet med izmeček ljudstva in vsak narod tako osebo zaničuje.« Prepričan je bil marsikateri, da imam prav in šel je z mano na jugoslovanski komisariat. Vidite, tako je marsikateri delal in je še danes usmiljenja vreden, ker se boji nemške krutosti in nima toliko energije v sebi, da bi se otresel nemškega

strahu. Meni so kmalu potem odpovedali službo, odtegnili so mi takozvane letne odstotke, premoгаа nisem več dobila itd.

Par dni kasneje mi je bilo od magistrala prepovedano dajati gospodom, ki so pri meni obedovali, hrano, v obratnem slučaju bi morala plačati 4000 kron kazni, ali bi me pa zaprli. Medtem so druge nemške gospe imele še po 20 gospodov ni hrani, a njim ni bilo prepovedano. Nekega dne so poklicali dijake k »Volkswehr«, in ker nisem pustila, da bi se kdo, ki pribiva pod mojo streho, vojskoval proti Jugoslovanom, so šli fantje domov. Potem mi še penzije niso več redno izplačevali in ostala sem brez vsega in živeti sem morala samo od prihranka. V najslabšem času mi je stala gospa dr. Rož. na strani.

Vidite, tako so mene na skrivnem tipinčili, druge so pa ujeli kakor hudodelce in jih odpeljali v ječe. Usodepolnega jutra 29. aprila 1919 zbudil nas je alarm. Strelji so se slišali vedno bližje. Z otroci smo začeli prav goreče moliti: Bog varuj naše čete, pripelji naše brate kmalu k nam; objokovali smo vsako kapljičo krvi naših junakov, ker je bila prelita za nas, da nas rešijo iz suženjstva. Na stolpu so streljali alarm neprenehoma, ker zelo blizu so že bile naše čete! Učitelji so poslali otroke iz šole domov, dijake iz srednjih šol so kar iz šole pobrali k Volkswehr. Moj sin ie

srečno ušel iz šole domov. Vse, kar je nosilo hlače, je moralo na fronto. Kakor ke-dar vihar divja pred nevihto, tako je zgedalo po mestu. Prišel je neki delavec v naše stanovanje in pravil, da so Jugoslovani že v predmestju, čez pol ure bodo tukaj. Od veselja sem mu dala zadnji kosček kruha in špeha, katerega sem imela, jaz sem pa šla k otrokom v sobo, pokleknila smo skupaj in prosili Boga, da bi se uresničilo, kar je povedal ta mož. Moj sin me je objel: »Ah, mama,« je rekel, »če bi smel tudi jaz stati tam zunaj med našimi; ah, da bi prišli, bi jim povedal, kako težko smo jih čakali!«

Prišlo je pa drugače. Kmalu smo videli Jugoslovane, da, ampak bili so ujetniki, ranjenci, kateri so trpeli za nas. Kako rada bi jim olajšala bol, povedala jim, kako čutilimo z vsakim posameznim! Nemčurji, veseli zmage, so bili divji, delali so kakor živali. Ropali so in internirali naše zavedne brate. Kako živo se spominjam g. dr. Hočevarja. Videla sem ga usodepolni dan, ko so Nemci tako besreli nad ubogimi Slovenci v Celovcu, hoditi po ulici, kako bi mu rada povedala, naj se varuje, naj se skrije, a zdel se mi je kakor zvišen takrat in nisem našla besede za to, kar je čutilo srce.

(Dalje.)

Pa še oni nespametni ugovor, da bi pokrajinska skupščina, ozir. odbor, uvedel v upravo dilentantizem in strankarstvo. Proti dilentantstvu bomo imeli izvrstno zdravilce v upravnih sodiščih, ki bodo itak sestavljena iz uradnikov. Glede strankarstva pa menda nihče ne bo trdil, da v Belgradu tvorijo vlado sami nestranski angeljci; tudi tam sestavljajo vlado stranke, bodisi radikalci ali demokrati. In zdi se mi, da se v teh vladah dela politika po strankah, ki hočejo vsaka po svoje koristiti državi in narodu. Saj stranke same po sebi niso škodljive, temveč celo potrebne za redno funkcioniranje državnih poslov. Če pa ena stranka zagospodari, se bo držala le toliko časa, dokler bo večina ljudstva ž njo zadovoljna. Nobena stranka do sedaj ni bila večna, zato se tudi ni bati nasilja od strank, ker bi jih tako nasilje prej ali slej pokopalo.

Pošteno uradništvo pa lahko služi pod političnim vodstvom vsake poštene stranke. Spominjam le na to, da je bila velika večina bivšega deželnega uradništva kranjskega liberalno orijentirana, da pa zato ni trpela, celo ne pod dr. Šusteršičem, ki velja v gotovih krogih za skrajnega strankarskega terorista. Ko je v deželnem odboru zavlada SLS, je bilo eno njenih prvih del, da so se deželni uradniki izjednali z državnimi in so dobili izvrstno službeno pragmatiko. Deželno uradništvo je bilo boljše plačano, kakor državno in najboljši dokaz, da se temu uradništvu ni slabo godilo, je dejstvo, da je bilo za deželne službe vedno dovolj, če ne preveč kompetentov. Dokler pa bodo v politični smeri v upravi odločale stranke, bodisi v Belgradu ali v pokrajini, ne bo nobena dovoljevala, da bi uradništvo v uradu delalo politiko na svojo roko. Uradnik, ki bo nepristranski, bo dobro izhajal, pa naj bo potem podložen centralni ali pokrajinski vladi, ker bo v njenem interesu, da drži in varuje pošteno uradništvo. Ob veliki razliki v pokrajini bo pokrajinska vlada tudi lažje upoštevala potrebe svojega uradništva, kakor bi to mogla storiti centralna vlada. Saj vemo, kako slabo se godi n. pr. uradništvu sedaj, ko ima o njem končno odločati v materialnem in vsakem drugem oziru centralna oblast!

Centralizacija uradništva bi oškodovala državo in bi oškodovala uradništvo. Spas nam more prinesiti le pametna avtonomija, ki bo dala državi, kar je njenega, in ljudstvu, kar je njegovega. Tudi uradništvo bo prišlo do tega mišljenja, če ne prej, ko bo zanj prepozno. Verujmo, da bo zmagala zdrava pamet in ljubezen do skupne domovine. —c.

Sram ga bodi, kdor prodaja svoj jezik in svojo zemljo za nemške podplate in celovski cukrer!

Za kulisami koroškega plebiscita.

Mala deželica pestrih planin je postala danes — lahko rečemo: pozorišče evropske politike.

Naša je, a sami si je nismo vzeli, ker smo verovali v pravico. Tako je prišlo, da so jo izigrali in ugodili po italijanskem prizadevanju Nemcem, da se vrši med narodno neprebujenimi Korošci plebiscit.

Francoska se boji premočne Nemčije in hoče na vsak način, da bodi Avstrija življenja zmožna in to — seve na račun Jugoslovancev, Koroška bodi cena, ki Avstriji zagotavlja samostojni obstoj, da ne bo silila k Nemčiji, ki bi po Avstriji bila vseka kor okrepljena.

Italija prav diplomatsko rešuje reško in primorsko vprašanje na Koroškem. Pri Beljaku so italijanske brigade, ki čakajo, kdaj se poda prilika, da v svrhu »vpostavitve miru in reda« vkorakajo v cono A. To se pravi, kdaj še od severne strani pritisejo, da postane Slovenija samo še ozek jezik v italijansko ozemlje, dokler slednjic še tega ne odrežejo, morda »radi ugodnejše zveze« tu kje pod Ljubljano in pohrustajo celo Gorenjsko. Koroški plebiscit ni vprašanje Velikoveca in Borovelj niti Celovca, v mnogo večji meri je to vprašanje Jesenic in Bleda in Reke in Primorja sploh. In tega naj se Korošci zavedajo, da prihodnje nedeljo odločajo oni o usodi Slovenije sploh, da oni odločajo o našem prestizju na Jadranu, da odločajo torej o življenju ali smrti države sploh.

Nemci izigravajo v tej borbi vse svoje karte brez vsakega premisleka. Nemci so vkljub svojemu milijardnemu deficitu v proračun vrgli milijone, rečemo lahko: milijarde v Koroško propagando. Avstrija moldejuje za živež v Belgradu — na Koroškem v plebiscitnem ozemlju sipljejo z vsemi dobrinami, to se pravi, da mora priti država vsled tega v težko krizo. Nemci so v najtesnejših zvezah z Italijani, na svojem ozemlju imajo italijanske čete, ne glede na to, kaj če bodo te čete brez opravka še po plebiscitu, ugodnem ali neugodnem, s'ale tam pri Beljaku, ne glede na to, da pride

Korošci! Na volišču boste dobili kuverto, v kateri bosta dve glasovnici: bela in zelena. — Zelena je za Avstrijo, bela za Jugoslavijo. — Zeleno raztrgajte, belo pustite celo in obe vtaknite zopet v kuverto!

za koroškimi vprašanjem — vprašanje Tirolskega. In kako se bodo takrat gledali Nemci in Lahi, kaj bodo takrat laške brigade na avstrijski zemlji?!

To se pravi, da na Koroškem dela ves velikanski nemški aparat, da vidijo Nemci v Koroški vedno še svoj most do — Jadrana, z drugimi besedami: na Koroškem bije nemški imperializem svoj zadnji, skrajno naporni, z žrtvami nastlani boj, ki žrtvujejo in izigravajo zanj vse: zmagati in znova vstati — ali pasti, potem se podre stavba velenemštva za stoletja ali za vedno...

In tu odločujejo naši Korošci. Nemci so izvrstno špekulirali: tu je izhod ali nikjer! To ljudstvo, ki je vsrkavalo vase sto in stoletja strupeni, tujerodni idejni svet, to ljudstvo, ki so ga odgajali vse za janičarje, ki ni imelo nobenih svojih šol, ki ni smelo govoriti v svojem jeziku, ki so ga zapirali in mučili, če je ljubilo — mater, to ljudstvo danes odloča usodo vsega naroda, ali bo živ, ali bo pohabljenec, to ljudstvo odloča življenje vse države, odloča usodo nemštva sploh in z njim usodo — Evrope.

Nemci so izigrali zadnjo karto, Koroški bratje in sestre, dajte jim trumf: 10. oktobra glasujte belo!

Mi vsi Jugoslovani oledamo v Vas, mi čakamo in mi Vam — zaupamo!

Koroški Slovenci, v n e d e l j o j e V a š dan! Preberite in dajte dalje!

Vsak naj pobara svoje znanec in prijatelj, če gredo k glasovanju.

Ako bi se kdo obotavljal ali izgovarjal, recite mu, da gre za njegovo srečo in srečo njegovih otrok.

Ne pozabite doma glasovalnih izkaznic.

Bolniki, žrtvujte ta dan svoji domovini in pojdite na volišče! Nihče naj ne izostane!

10. oktober odloči Vašo usodo za vselej! Kakšno življenje želite sebi in otrokom in njih otrok otrokom? Srečno ali nesrečno?! Vsak človek si želi sreče, zato bo vsak glasoval za Jugoslavijo!

Kdor želi sebi slabo, ta bo glasoval za Nemško Avstrijo, ki bo v kratkem propadla.

Kaj je nemčur?

Nemčur je nesrečno bitje, ki govori spačeno nemščino, slovenski tudi ne zna, ima se pa za koroškega rodoljuba in zraven Nemcem pete liže.

Nemčur je izprijena reva, ki za frakelc grenkega proda jezik, vero, čast in poštenje, zraven pa se baha, da pripada »kulturnemu narodu«.

Nemčur je propalica in podlež, ki bi svoje slovenske sotrpine rad pognal z rodne zemlje, katero bi zasedli nemški grofi, knezi in baroni, ki imajo že danes polovico koroške kmečke zemlje v rokah.

Nemčur se ne brati le z Nemci, ampak celo s strahopetnimi in zahrbtnimi Lahi, da le oškoduje svoje sobrate. On bi se združil še z slodjem, da mu proda mater in očeta, domovino in dušo.

Nemčur pljuje na spomin Einspielerja, Janežiča, Matije Majerja, na grobove svojih starišev in učiteljev, na vse, kar je bilo sveto njegovim prednikom in se brati s sovražniki svojega naroda ter izkoriščevalci in krvosesi svojega ljudstva.

Nemčur se plazi pred tujimi biriči, sprejema hvaležno nemške groše, spravlja celovski cukrer in podplate, vse zato, da pomaga ugonobiti lastno kri.

Nemčur bo 10. oktobra šel na volišče z zeleno glasovnico glasovat za spufano Avstrijo in bo — ostal z dolgim nosom!

Proti draginji.

LDU Belgrad, 3. oktobra. Komisija za izdelavo naredb proti draginji je dovršila svoje delo. Komisija je bila razdeljena v dve sekciji in sicer v sekcijo za prisilne odredbe proti draginji in v sekcijo za organizacijo zasebne iniciative. Prva sekcija je izdelala zakonski načrt, ki ga bo minister za prehrano in obnovo zemlje jutri predložil ministrskemu svetu. O glavnih principih, ki jih vsebuje ta zakonski načrt, se bo še poročalo. Druga sekcija je medtem sprejela načrt uredbe o organizaciji zasebne iniciative in o podpiranju konsumnih združenj javnega značaja, ki se v splošnem bavijo s preskrbovanjem konzumentov. V predlogu te sekcije je tudi zahteva, naj se v finančni zakon za l. 1920-21 vstavi na-

knadno dopolnilo o otvoritvi kredita 500 milijonov dinarjev, iz katerih bi se nakazovala konsumnim zadrugam in aprovizacijam sredstva za obratni kapital. Ministrstvo za prehrano bo ta predlog izročilo ministrstvu za finance. Po predlogu komisije naj bi se v ministrstvu za prehrano in obnovo zemlje ustanovil poseben odbor strokovnjakov in zastopnikov konsumnih organizacij, ki naj bi vodil vse tozadevne posle. Novi predlog o pobijanju draginje se bo predložil parlamentu bržkone še tekoči teden. Po novem zakonskem načrtu bi se imel izvršiti popis hrane in vseh življenjskih potrebščin ter blaga po trgovinah in v skladiščih. Cene živil in blaga bi se maksimirale. Rekvizicije naj bi se ponovno uvedle ter kaznovali brezvestni trgovci. Nepoštena špekulacije naj bi se kaznovale z zaporom do 1 leta in globo do 200.000 dinarjev. Razen tega bi se smele nepoštenim trgovcem zapreti trgovine. Nekaj članov odbora je predlagalo smrtno kazen za špekulante, ki na brezvesten način dvigajo cene blaga in živil.

Vse hoče proč od Avstrije.

Glasom poročila iz Innsbrucka z dne 29. septembra t. l. bo predložila Vorarlberška zveza narodov spomenico, v kateri zahteva priključitev Vorarlberške k švici. V slučaju pa, da se to ne dovoli, zahteva priključitev k Virtemberški. — Čisto nemška pokrajina torej neče ostati pri nemški podrtiji. Vorarlberška (Vorarlberg) je ravno tako alpska dežela, kakor Koroška, je popolnoma nemška, a kljub temu ne vidi v Avstriji bodočnosti, ampak se hoče združiti s švico, ki je dežela dobrih gospodarjev in solidnih razmer. Nemci torej sami silijo od Avstrije proč. Kako bi torej ne hoteli in želeli stran koroški Slovenci, ki bi postali Nemški Avstriji sužnji, kakršnih še ni videla zgodovina. Koroški Slovenci, da se to ne zgodi, glasujte z belo glasovnico, zeleno pa raztrgajte in vtaknite obe nazaj v kuverte. Proč od Nemške Avstrije! Na vekomaj proč!

Imenovanje senatorjev iz „novih italijanskih“ pokrajin.

Trst, 2. oktobra.

Italijanski senat je, kakor pač ni bilo drugače misliti, soglasno odobril po poslanski zbornici že sprejeti zakon o aneksiji Trentina in Gorenje Adiške, in temu činu je sledil drugi, ki je v italijanskem parlamentarnem življenju postal že pravilo: Kralj je imenoval nekaj mož iz novopriklopljenih pokrajin za senatorje italijanskega kraljestva. Značilno na vsej stvari je le dejstvo, da niso bili imenovani za senatorje sami Trentinci, temveč tudi nekateri »zaslužni« možje iz takozvane »Julijske Benečije«, našega Primorja, in da je teh celo več ko Trentincev, da, dvakrat toliko: Trentinci so bili imenovani samo trije, Primorcev pa šest. Laška vlada, ki je itak že kmalu po zasedbi našega Primorja imenovala nekatere možje, kakor bivšega tržaškega župana Valerija in znanega lažizgodovinarja Hortisa, za senatorje italijanskega kraljestva, je pač hotela s tem sedaj vnovič poudariti svojo trdno voljo, da si prej ali slej prilasti tudi naše Primorje, kakor si je sedaj Trentin. Lahom seveda ni prav nič na dejstvu, da se s temi imenovanji nesmrtno smešijo pred celim svetom, ko je vendar ni večje neskladnosti, ko na eni strani izjavljati, da laška vlada v zasedenem ozemlju le izvršuje mandat, poverjen ji od zaveznikov, da upravlja zasedeno ozemlje, pri čemer pa nikakor nima pravice, da bi do končne rešitve državne pripadnosti tega ozemlja izpreminjala prejšnje, še vedno veljavne uredbe; na drugi strani pa imenuje ljudi iz ravno istega, nikakor ji še pravno pripadajočega ozemlja, v sam senat, najvišji zakonodajni zastop italijanskega kraljestva, izgovarjajoč se obenem, da volitev v poslansko zbornico ne more in ne sme razpisati v zasedenem ozemlju, ker aneksija tega ozemlja še ni sklenjena, a še manj seveda izvršena! Torej tudi tu, kakor povsod, ono neizogibno laško šarlatanstvo in komedijantstvo!

Ali oglejmo si nekoliko one možje, ki so bili tako zelo zaslužni za italijansko kraljestvo, da jih je imenoval kralj za senatorje. Imenovani so bili: Tržačan Salvatore Barzilai, Koprčan Felice Bennati, Gorican Giorgio Bombig, Porečan Innocente Chersich, Tržačan Teodor Mayer, Rovinjec Giorgio Piccoli in Trentinci Enrico

Conci, Valeriano baron Malfatti in Antonio Tambosi.

O Trentincih pač ni treba izgubljeni preveč besedi, saj so vsi trije znani našemu občinstvu že dolgo let sem iz bivšega avstrijskega državnega zbora. Conci, ki je pripadal katoliški ljudski stranki, je znan še tembolj po svoji udeležbi na praškem sestanku leta 1918., kjer se je pridružil zastopnikom slovanskih narodov v njihovem odporu proti Avstriji. Malfatti in Tambosi sta pripadala laški liberalni stranki. Imenovanje vseh treh za senatorje italijanskega kraljestva ne vzbuja nikakršnega presenečenja, ker so bili vsi trije politiki, ki so kot pristni Italijani res z vsemi svojimi močmi delali za uresničenje italijanskega narodnega ideala. Vsa drugačna pa je stvar pri večini imenovancev iz našega Primorja.

Barzilai, Bennati in Piccoli so pač vsaj po rodu Italijani, dasiravno ni jasno, koliko židovske krvi se pretaka po žilah enega ali drugega, dočim sta pa Bombig Bombič in Chersich (Keršič) jugoslovanska odpadnika; o Mayerju pa izpregovorimo še posebej par besedi.

Barzilai je rodom Tržačan in se je še mlad posvetil časnikiarstvu. Zaradi irredentistiškega delovanja preganjan od avstrijskih oblasti je odšel v Italijo, kjer je bil pozneje izvoljen v Rimu za poslanca v italijanski državni zbor, zastopajoč tako obenem Rim in — Trst. Po izbruhu italijanske vojne je vstopil v ministrstvo. — Bennati, rodom Piranec, a se je nastanil kot odvetnik v Kopru. Bil je član istrskega deželnega in avstrijskega državnega zbora, vedno zagrizen sovražnik našega naroda in njegovih najupravičenejših teženj. V utemeljevanju njegovega imenovanja se pravi, da je vodil desetletja najhujše boje proti dunajski vladi in slovanstvu. — Piccoli, bivši notar in profesor na višji trgovski šoli v Trstu, je 80leten starček, ki pa je bil vse do vojne med prvimi bojevniki laške liberalne stranke proti tržaškim Slovincem in je redno nastopal zlasti v oživnih bojih. Bil je prvi predsednik raznarodovalnega društva Lega Nazionale.

Jurij Bombič, gorški župan, je eden tistih naših narodnih nasprotnikov, do katerih naš človek ne more imeti onega spoštovanja, ki gre poštememu nasprotniku, temveč edino le najgloblji prezir. Sin našega naroda, a njegov najzagrizenejši, najzavratnejši sovražnik, naš narod pozna le tedaj, ko mu gre za njegov trgovski dobiček. Pod njegovim županovanjem v Gorici so se izvrševala najhujša nasilstva proti našemu narodu in njegovim pravicam in se vrše tudi še dandanes. Med razlogi za njegovo imenovanje za senatorja čitamo, da je bil zelo delaven član osrednjega vodstva Lega Nazionale. Da, slovensko šolo pa je poganjal v staro, polrazpadlo vojašnico, katera vojaškim oblastim niti za skladišče ni bila dovolj dobra. S svojim protislovenskim besnenjem si je zaslužil senatorstvo italijanskega kraljestva.

Vreden Bombičev vrstnik je istrski deželni komisar dr. Chersich, ki je bil dolga leta finančni in šolski poročevalec v istrskem deželnem zboru. Njemu se imajo predvsem zahvaliti istrski Jugoslovani, Slovenci in Hrvatje, za vse one neštete vnebovpijoče krivice, ki so jih morali pretrpeti zlasti na šolskem polju. Razlogi za njegovo imenovanje za senatorja navajajo kot glavno njegovo zaslugo, da je njegovo delovanje silno veliko doprineslo k zmagani laške narodne stvari v Istri. Da, z zatiranjem narodne prosvete v našem narodu v Istri si je creski odpadnik zaslužil italijansko senatorstvo.

Da je bilo teh pet ljudi imenovanih za senatorje, se v Trstu ne čudi gotovo nihče, in med Italijani gotovo ni nikogar, ki bi ne odobral teh imenovanj. Drugače pa je pri šestem, Teodorju Mayerju, lastniku proslulega slovenožrskega »Piccola«. Tu bo pač težko najti tudi med tržaškimi Italijani človeka, ki bi odobral to imenovanje. Človek, ki mu ni bilo nikdar za drugo, nego kako bi temeljiteje izkoriščal ljudsko nerazsodnost in lakotnost v to, da bi si nagrabil čim večji kup, je bil odlikovan sedaj z največjo častjo, ki jo more dati italijanski kralj zaslužnim narodnim osebam. Čuli smo na lastna ušesa, kako so Italijani sami imenovali to imenovanje žida vseh židov za senatorja škandal vseh škandalov. Ali čujmo, kako vlada utemeljuje to imenovanje: Upravitelj »Piccola« v Trstu, ki ga je Avstrija dala zažgati na dan italijanske vojne napovedi. To je najboljša pohvala Mayerjevega 30-letnega delovanja, izvajanega v prid nacionalne stvari z redko neomahljivostjo in nesebičnostjo v listu, za katerega je trdil avstro-ogrski generalni štab, da zaleže za dva armadna zbora. Bil je tudi član tržaškega občinskega sveta in raznih političnih organizacij, skriven ali aragocen posredovalec med Trstom in Rimom v temnih in nevarnih časih. — Da, res! Teodor Mayer je zaslužil, da je postal senator italijanskega kraljestva, in čast in slava tistim, ki na tak odličan način nagrajuje izkoriščevalce ljudske neumnosti!

Shkingl! V senatu kraljestva italijanskega smrdi po — česnul!

Koroški Slovenci! Kaj Vas čaka pod Avstrijo?

Dne 30. septembra so, kakor poročajo vsi dunajski listi, v Breitensee udrili Volksverovci na volivni shod krščanskih socialcev, začeli na ljudi streljati ter biti po njih s koli. Več ljudi je bilo težko ranjenih. Volksverovci so se vrnili v vojašnico, da grejo po strojne puške in vse postrele. Z veliko težavo se je posrečilo to nakano preprečiti.

Korošci! Ako pripade vaša zemlja Avstriji, boste na milost in nemilost izročen Volksverovcem, ki so vsi sociji in komunisti. Pobjajali bodo mirno ljudstvo in preprečili vsako svobodno pol. gibanje.

Zato glasujte 10. oktobra z belimi listki za Jugoslavijo, zelene listke pa raztrgajte, kajti zeleni listek pomeni suženjstvo, lakoto in nasilje!

Pomnite, da je glasovnica za Jugoslavijo bela, za Nemško Avstrijo pa zelena. Ali si hočete z zeleno glasovnico izkopati grob? Torej glasujte z belo glasovnico za življenje, za Jugoslavijo!

Rusrijska armada.

»Freie Stimmen« z dne 30. sept. 1920 pišejo, da znašajo letni izdatki za avstrijsko armado 2.161.503.883 kron. »Na ta način,« pravijo »Freie Stimmen«, »raste deficit v državnem gospodarstvu in avstrijska valuta gre vedno bolj ob veljavo.« Čudno! Čudno! Avstriji pravijo, da nimajo armade, pa jih vendar ta armada, ki pravijo, da je ni, stane na leto DVE MILIJARDI IN STOINDVAJNŠESTDESET MILIJONOV! Kam bo Avstrija v najkrajšem času zagazila s svojimi dolgovi? Močne sovražnike pobijamo, umirajoče pa pomilujemo: Avstrija, kmalu Ti bomo peli po smrtnico, Tvoj nagrobni spomenik pa bomo zlepiili iz samih ničvrednih bankovcev!

Ob plebiscitu ne sme noben Slovenec ostati doma. Slovenec, ki ne gre na volišče, podpira razcapano Avstrijo!

KAJ NAMERAVAJO NEMCI.

Velikovec, 4. oktobra. Celovški Nemci organizirajo štiri delavske bataljone in tri bataljone dijakov ter takozvano »Einwohnerwehr« s privoljenjem medzvezniške plebiscitne komisije. Te ljudi hočejo poslati deloma že v noči od četrtka na petek v cono A, ostale pa v noči od sobote na nedeljo. V slovenskem zaledju pa organizirajo stavko železničarjev in vseh nemško čutečih državljanov kraljevine SHS. Pretrgati hočejo brzozavno in telefonsko zvezo ne samo v glasovalnem ozemlju, ampak tudi po vsej Sloveniji. O tem nemškem načrtu se je izvedelo od zanesljive nemške strani. Razumljivo je, da v plebiscitno komisijo, ki te nemške priprave mirno gleda, nimamo nobenega zaupanja. Razpoloženje našega ljudstva je izvrstno.

ITALIJANI IZZIVAJO NAŠE LJUDSTVO.

Velikovec, 4. okt. Snoči je tudi italijanski podčastnik na Glavnem trgu izzival naše vračajoče se izletnike z žvižganjem in kazanjem pasjega biča. K sreči so bili takoj naši orožniki na licu mesta, ki so onemogočili nadaljnje incidente. Dotični Italijan je bil s svojim drugom v družbi z velikovškim Nemcem, s katerim je prišlo do prerekanja. Orožništvo je razpršilo celo gručo.

Korošci! Ce zmaga Avstrija, boste ostali brez duhovnikov in verske tolažbe!

Pogajanja z Italijo.

LDU Belgrad, 3. oktobra. Italijanski opravnik Galanti je podal sodruidniku »Politike« nastopno izjavo: Mesto, v katerem naj bi se vršila pogajanja o jadranskem vprašanju, še ni določeno. Po nalogu svoje vlade sem vaši vladi izročil listo mest v severni Italiji in vaši delegati imajo sedaj izbrati mesto, v katerem naj bi se nadaljevala pogajanja, ki so bila v Pallanzi prekinjena. Opomba ministra za zunanje stvari dr. Trumbiča, da bi se v malem mestu kakor je Pallanza od zunaj moglo vplivati na pogajanja, se je upoštevala, vsled česar je italijanska vlada prepustila Jugoslaviji izvolitev kakega večjega središča — Florence, Padova ali Benetk. To so mesta, v katerih bi se normalno življenje ne vmešavalo v bližino oseb pri pogajanjih. Pri-

čakoval sem, da mi bo ministrski predsednik dr. Vesnić sporočil imena vaših delegatov. V tem pogledu obstoji še vprašanje, ali bo Pašić nadaljeval skupno z dr. Trumbičem delo. Pričakoval sem, da pride še v septembru do pogajanj, ki bodo, kakor upam, zadnja. Kakor vidimo, so se odložila za nekaj dni. Pri vsem tem pričakujem, da bo ta zadnja zapreka odpravljena in da bom mogel še tekom prihodnjega tedna obvestiti ministra Sforzo o dnevu, katerega bodo pooblaščenici kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev krenili v Italijo. Skupna korist zahteva, da pride enkrat do stabilnega položaja. Problem se je že tolikokrat razpravljal, da je znano stališče naše in vaše vlade. Morem vas zagotavljati, da hoče minister Sforza, ki je eden redkih poznavalcev jadranskega vprašanja, iti v svoji naklonjenosti do konca, umevno pa je, da ima tudi to svoje meje, ki jih niti on in nihče drug na njegovem mestu v interesu države ne bi mogel prekoračiti. — Na vprašanje, kako se bo dosegel sporazum radi Reke, je odgovoril Galanti: Ta del jadranskega vprašanja je v tesni zvezi z ostalimi njegovimi deli. Vzajemni kompromis more dovesti do odprave vseh zaprek, ki so onemogočale sporazum. Italijansko stališče je nastopno: Reka naj sama odloči. Ako želi narod na Kvarnerju popolno svobodo ali internacionalizacijo, naj se mu pusti, da sam odloči o svoji usodi.

LDU Zagreb, 4. oktobra. (ZNU) »Jutarnji list« poroča iz Belgrada, da zadnji ministrski svet ni sklenil ničesar definitivnega glede jadranskega vprašanja. Za sedaj se ve komaj toliko, da se bo pogajanj udeleževal ministrski predsednik Vesnić in delegat Radović. Glede italijanskih delegatov je znano samo to, da se bo udeležil pogajanj Sforza. Kraj pogajanj je menda oddaljen 40 minut od Rima in je za naše delegate narocen v tem kraju hotel »Regina«. Verjetno je, da se bodo pogajanja vršila v tem hotelu. Našim delegatom bosta pridružena dva tajnika in nekoliko uradnikov kot pomožna oseba. Verjetno je, da se bodo pogajanja začela koncem tega tedna.

LDU Zagreb, 4. oktobra. (ZNU) »Narodno Delo« poroča iz Belgrada, da je bila včeraj ministrska seja pod predsedstvom Nj. Vis. regenta Aleksandra, ki je trajala nad dve uri. Bavili so se z vprašanji zunanje politike. V dobro informiranih krogih smatrajo, da se bodo pogajanja z Italijo vsekakor začela ta teden. Naša, kakor tudi italijanska vlada se na moč trudi, da bi se jadransko vprašanje definitivno rešilo.

LDU Zagreb, 4. oktobra. (ZNU) »Riječ« javlja iz Belgrada, da ima naša vlada več prilik uveriti se, da kaže gospod Galanti napram naši državi zelo malo naklonjenosti in da je pripisati baš njegovemu vplivu, da se do danes ni odredilo, kdaj naj se začne pogajanja z Italijo.

Čujte koroški Slovenci!

Nemška Avstrija je imela takoj prvo leto svojega obstoja čez deset milijard primanjkljaja. Ali boste res tako nespametni, da boste glasovali za državo — republiko dolgov? Ne, nikdar! Svoj glas boste oddali Jugoslaviji!

Veliki uspehi Poljakov in generala Wrangla.

Varšava, 4. oktobra. Poljska armada napreduje brez ovir. Ujeta je cela rdeča armada. 44. boljševiška divizija je razbita.

Moskva, 4. oktobra. V Sevastopol so dospeli za generala Wrangla številni transporti orožja iz Amerike.

Moskva, 4. oktobra. Na pomoč generala Wrangla je dospela cela brigada alžirskih strelcev.

LDU Dunaj, 4. oktobra. »Deutsche Telegrapheninformation« javlja iz Varšave: Ukrajinska armada se združila z vojsko generala Wrangla pri Jekaterinoslavu. Južno od Odese stoječa sovjetska armada je v nevarnosti, da jo obkolijo.

Irkutsk, 4. oktobra. Po celi Sibiriji s ovstali ruski kmetje. Povsod se upirajo rekrutiranju v rdečo armado. Ustanovljajo se neodvisne kmečke demokratične republike.

LDU London, 4. oktobra. (Reuter.) »Times« javljajo iz Carigrada: Brodovje generala Wrangla je napadlo Mariopol, pri čemer je več boljševiških vojnih ladij uničilo.

Kdor glasuje za Avstrijo, sili pod nemško pikethaubo in bo šel z Nemčijo v novo vojsko!

Politične novice.

+ Izza celovških kulis. Nemci začinjajo snemati maske. Od neke zaupne osebe, ki ima stik z vplivnimi političnimi avstrijskimi krogi, smo izvedeli stvari, ki jasno pojasnjujejo način in vzrok nemških manevrov pred plebiscitom. Vse to, kar se piše in žlobudra po celovških in drugih nemških časopisih, je sama čista in gola laž. Pravijo, da bo cona A čisto gotovo avstrijska, zato da ohranijo prebivavce v cono B mirne in jim ne dajo povoda, da razmišljajo o svoji bodoči usodi, češ, saj v cono B ni treba razmišljati o nje-ga gospodarski prihodnosti, in državni pripadnosti. Nemci se boje, da bi se ljudstvo v cono B tudi začelo gibati, zato ga hočejo zazibati v lažljivo mnenje, da je cona A že itak njihova in vsled tega po mirovni pogodbi pripade Avstriji tudi cona B brez glasovanja. Da bi se pa mogli zagovarjati pred ljudstvom po plebiscitu v cono A, katera 10. oktobra prav gotovo pripade Jugoslaviji, zato si sedaj izmišljujejo Nemci laži o terorju v cono A, da bodo rekli ljudstvu, ko pade odločitev v cono A: Glejte, mi bi bili gotovo zmagali, če ne bi bilo terorja. A ker je vladal teror, so zmagali Jugoslovenci, dasi so tudi prebivalci cone A za Nemško Avstrijo. Vidite, prebivalci cone B, tako vam bodo govorili, da skrijejo svojo laž pred vami. Lažejo vam dan na dan, a resnica se pokaže 10. oktobra. Boste videli! Tako bodo govorili, ker vas hočejo do zadnjega goljufati. Razmišljajte torej o tem, prebivalci cone B, in pripravite svoje odgovore Heimatdienstovim agitatorjem. Kdor še ne veruje, bo izprevidel na dan glasovanja.

+ Laške barabe. Z ozirom na v nemškem smislu zavito poročilo v »Tagespost« z dne 28. septembra t. l. o nedeljskem dogodku v Pliberku smo izvedeli od verodostojne osebe sledeče: Na trgu v Pliberku sta stali v nedeljo popoldne dve gručji ljudi. Nemška gručja, obstoječa iz nemških Pliberčanov in celovških izletnikov je stala pred gostilno Nemec. Slovenska gručja pa je stala pred Narodnim domom. Ker so Nemci izzivajoče heilali in peli, so se smatrali Slovenci za izzvane in tako se je začelo med obema strankama zmerjanje v dvogovoru. Počasi sta se v naraščajoči razburjenosti začeli gručji približavati druga drugi, a orožništvo je stopilo vmes in preprečilo dejanski spopad. Med nemško gručjo se je nahajal tudi majhen gospod v civilu, bil je italijanski podpolkovnik Navarini, ki je orožnika Franca Figo udaril z nekim predmetom, na kar mu je orožnik, vrnil udarec s puškino cevjo po ramenu. Ljudstvo se je počasi pomirilo in iz gručje sta stopila angleški major G. Binny in italijanski podpolkovnik v civilu g. Navarini, ki je ljudem zaklical: Jetzt alles gehen nach Hause. V tem trenutku je stopil iz svoje hiše klobučar g. Ovčjak, ki je slišal Navarinijeve besede in mislil, da je ta civilist Nemec iz Celovca, mu je zaklical: »Kaj pa nas bodo ti nemurji stran podili?« V tem pa ga je Navarini udaril, da ga je kri oblila. S čim ga je udaril, se ne ve, pač pa so na licu mesta našli debel kos zlomljene športne palice. Nekoliko prej se je izprehajalo po Pliberku nekaj ital. vojakov, neki lekarnar Schwarzl in več nemških civilistov. Italijanski vojak je nahirulil nekega Slovence, Simona Kröpla, z vzklikom: Crepa Jugoslavia! Kröpl je odgovoril: Crepa Italia! Nato so Nemci in Italijani Slovencev v znamenju klasične in nemške kulture pretepli. Spričo teh dogodkov mora baje vsled sklepa medzvezniške plebiscitne komisije g. podpolkovnik Navarini oditi iz Pliberka. Mi mu želimo samo: Buon viaggio, caro colonello! Ako hočejo nemški listi iz tega dogodka narediti svetovno afero, svobodno jim, mi vemo, kdo je začel in kdo je kriv! Le recite, če morete, da to ni res!

+ »Koroška v nevarnosti!« vpije »Neue Freie Presse« in kliče na Korošce vse močiče čete sveta. Nemci, ki se ponasajo, da ne marajo militarizma, hočejo spraviti Korošcem na vrat cele bataljone tujega vojaštva. Ker ententina komisija ni nič kaj zadovoljna, da bi poslala svoje čete v plebiscitno ozemlje, so si iznašli Nemci drugo sredstvo, češ, ententina komisija pač ne bo imela nič proti temu, da pošljejo v plebiscitno ozemlje svoje čete n. pr. Nizozemci. To naj si Korošci zapomnijo. Kmalu bodo Nemci zahtevali afriške čete iz gole ljubezni do Korošcev.

+ Nemcev je strah. Smešen in značilen je strah, ki ga imajo Nemci pred glasovanjem na Koroškem. Vse močiče in nemogoče strahove vidijo pred seboj, ne morejo več trezno misliti. Listi pretresajo vse možnosti od prve do zadnje, a si še niso na jasnem, na kakšen način bi se izvili iz tega strašnega položaja. Naenkrat vidijo na meji ogromno število jugoslovanskih čet, ki motijo njih svobodo in kličejo vso Evropo na pomoč tako kot so nekoč klicali vso Evropo na boj. Seveda nekoliko križem gledajo in vidijo mesto laških čet pri Beliaku našo armado, ki jim je bolj na sr-

cu. Na vsak način tedaj zahtevajo, da jim pridejo na pomoč nevtralne čete, pa naj jih pošlje že kdorkoli. Seveda sami priznajo, da bi francoske ali italijanske čete ne prinesle v deželo miru, ampak le prepri, Angleži pa so proti temu predlogu popolnoma gluhi. No, tu so pa še Nizozemci, Švedi in Švicarji, ki bi jim morali biti nemški interesi tudi na srcu in ki bi morali poslati svojo »nevtralno« pomoč. Nemci so brihtni. Čez par dni bodo predlagali pruske čete, tem bo gotovo nem. kor. vprašanje najbolj na srcu in bodo najvestneje izpolnili svojo dolžnost. Ne varamo se, če to pričakujemo. Nemški časopisi so zelo skromni; ne zahtevajo več kot 2000 mož, da zasedejo posamezne kraje. To je ena pobožna želja, prvo zlato upanje. Drugo upanje, in to je tudi najbrže najbolj toplo, je pa to, da se dan glasovanja sploh preloži. Nemci pravijo, da je polkovnik Peck ponovno izjavil, da se glasovanje ne bo vršilo, če se bo delalo s terorjem. No, Nemci pa pravijo, da hočejo glasovanja in ne kake razsodbe, samo da bi se glasovanje vršilo pozneje, kdaj, tega ne povedo. Gotovo ne toliko časa, da bodo Nemci imeli čas, da terorizirajo vse Korošce. H koncu pa trde na koncu vseh tožb, da je čisto gotovo, da bodo vsi Korošci glasovali za Nemško Avstrijo. Iz te zmedenosti in iz tega strahu je jasno razvidno, da Nemci niso samo negotovi, kako bodo izšli iz glasovalnega boja na Koroškem, ampak da bodo poraženi. Prepričani smo, da jih njih slutnje ne bodo varale in vsi klici po nevtralnih četah in po odgoditvi glasovanja so le klici potaplajočega.

+ Dr. Korošec — trgovec z jajci. Včerajšnji »Slovenski Narod« prinaša verodostojno vest, da je bilo za časa železničarske stavke ustavljenih v Mariboru več vagonov jajc, ki so se izpričala za last — dr. Korošca. Če natančno pomislimo, je to pravzaprav nemogoče. Kajti onih 92 milijonov, ki jih je ukradel dr. Korošec v Belgradu pred mesecem, ni mogel imeti v rokah za nakup jajc že pred pol letom. Trgovati bi bil mogel dr. Korošec ta čas z jajci le tedaj, ako so mu upravni svetnik dr. Tavčar, milijonar dr. Kramer ali dr. Žerjav dali svoj denar na razpolago. Pozivljamo vsled tega naše somišljenike, da se zglase radi natančnejših informacij pri teh treh demokratičnih voditeljih.

+ Skrb višjega šolskega sveta za kulturo. Višji šolski svet je silno skrben za prosep splošne ljudske kulture. V času splošne druginje in velikega pomanjkanja učnih moči si je postavil vzvišeno nalogo, da razširja in pomnožuje šolske razrede, da razširja in pomnožuje šolske razrede z najradodarnostjo mero. Če ne gre drugače, napravljiva vzporednice z razdeljenim potukom, samo da spravi več učnih moči na ero šolo. Čudno je pri vsem tem samo to, da se njegova velika skrb za ljudsko kulturo omejuje samo na nekatere in čisto določene kraje. Nismo še slišali, da bi njegova velika skrb segala v zakotne hribovske vasi, v Prekmurje in druge take kraje. Njegova skrb je osredotočena na lepe, prijazne prometne kraje. Tam naj velja predpis glede števila otrok, ki naj posejajo posamezne razrede, v vsej strogosti. Kaj zato, če drugi kraji nimajo niti ene učiteljske moči. Kultura se naj koncentrira na lepe, prijazne družabne kraje. Samo en zgljed — navedli bi jih lahko celo vrsto. V Toplicah na Dolenjskem so n. pr. od poletja na jesen kratkoma pomnožili učiteljske moči od treh na pet. V sodnji občini se pa sploh na dveh šolah ne more začeti šolski pouk, ker ni učne moči. Seveda v tej občini ni tako prijetno kakor drugod, zato se tudi tukaj velika skrb višjega šolskega sveta za ljudsko kulturo je nja. Teško je, da človek pri teh razmerah ne bi pisal trpkih besedi. Vidi se, da je ljudstvo izgubilo ves vpliv na šolstvo. Komandirajo in vladajo gotovi nadzorniki, ki upoštevaajo želje gotovih oseb, želja in volja ljudstva jim je pa lanski sneg.

+ Izpreobračajo se. Kakor znano, so se naši demokrati iz strahu pred volitvami izpreobrnil iz najzagrizenejših centralistov v avtonomiste. Enako so se izpreobrnil hrvatski separatisti v Hrvatski zajednici iz skrajnih federalistov v dobre avtonomiste. Vsekakor tudi oni še-le potem, ko so vse nade na volivni sporazum z Radičevo seljačko stranko in frankovci padle

Pozor koroški Slovenci!

Na dan plebiscita t. j. v nedeljo 10. oktobra 1920 vrzite vse nemške grofe in barone iz vaše slovenske dežele ven s tem, da glasujete vsi enoglasno za Jugoslavijo! Ako boste enoglasno glasovali za Jugoslavijo, boste dobili v roke svojo staro zemljo in vam ne bo več treba hoditi k baronom prosit za steljo, pašo in drva! —

v vodo in se je geslo: »Vsi Hrvati skupaj« izkazalo kot časa in razmeram popolnoma neprimerno. Na zaupnem sestanku Hrv. zajednice v Vukovaru je izjavil posl. I. Peršić o ustavnem programu Nar. kluba: »Mi odklanjamo plemensko načelo za formiranje pokrajin in sprejemamo kulturno-gospodarski temelj, število pokrajin ne bi smelo biti večje nego 6—7, ker bi drugače vsaka pokrajina zase bila premajhna in preslaba za samostojni razvoj. V rokah državne uprave morajo ostati vsi posli, ki se morajo v državi nujno voditi enotno: vojska, zunanja politika, zunanja trgovina, carina, denarstvo, monopoli, glavne kopne in vodne ceste, železnice in finance za te posle. V to svrhu naj v Belgradu obstoja državni parlament, ki v vseh teh stvareh odločuje za vse pokrajine.« Tako se vračajo na večer pred volitvami centralisti in separatisti s svojih blodnih cesta na pravo srednjo pot, po kateri je ves čas dosledno hodila naša Ljudska stranka. Vemo, da te izpreobrnitve niso odkritosrčne in prstovoljne in jim ne zaupamo preveč. Vendar so priča, kako neodoljiva je zahteva avtonomistične ustave v naši državi. Edino ta ustava more priti in bo prišla.

+ Agrarna reforma za demokratske sinekure. Po »Narodni Politiki« posnemamo to-le zanimivost: V Novem (Hrvatsko Primorje) so temeljem agrarne reforme razlastili edino tamkajšnje cerkveno zemljišče, češ da urede tamkaj vzorno mlekarstvo in vinarstvo. Za upravitelja gospodarstva je določen demokrat M. Dorčić, ki je pa izučen v vinogradništvu in sadjarstvu, ne pa v mlekarstvu. Temu gospodu prirreajo sedaj ogromno brezplačno stanovanje in zraven posebne sobe za po-verjenika narodnega gospodarstva demokrata Jurija Demetrovića. Da bodo gospodje zadovoljni drug z drugim, so določili gospodu upravitelju Dorčiću te-le prejemke: Službeno plačo z vsemi dokladami po njegovem visokem činu, brezplačno stanovanje, brezplačno mleko in povrtnino zanj in njegovo ogromno družino, 18 meterskih stotov žita in 10 odstotkov vseh kosmatih dohodkov posestva! To je sijajen položaj, za katerega bo smel gosp. Dorčića zavidati vsak minister. Vprašanje je le, koliko čistega dobička bo po vsem tem ostalo državi? Kaj bo splošnost imela od razlastitve tega cerkvenega zemljišča? Potem se ni čuditi, zakaj se demokrate tako hinavsko zavzemajo za »agrarne reforme«, saj jim ta nudi najlepše sinekure za njihove pristaše. Toda ljudstvo si agrarno reformo predstavlja drugače in bo svojim poslancem naročilo, da v parlamentu izvojujejo rešitev agrarne reforme v ljudskem smislu.

+ Strankarska birokracija v Dalmaciji. Koncem minulega meseca je imel poslanec Stanko Banić po imotskem okraju številne shode. Povsodi se ljudstvo z veseljem pridružuje Pučki stranki. Posebno veličasten je bil shod na Kamenem mostu, ki se ga je udeležilo nad 2500 kmetov. Kmetje iz Vrnjana so prišli na konjih z zastavo in trombo. Toda okrajni glavar demokrat Lelas kmetom ni dovolil na shod in jim je vstop zabranil z orožniki. Pač pa je smela na shod osmerica demokratskih izzivačev, ki ves čas niso dali miru. Glavar Lelas je početje demokratskih izzivačev mirno gledal in jih še podžigal. Ljudstvo se je v svesti si svoje moči vzorno vedlo in se ni dalo izzvati. Obračun pride 28. novembra.

+ Volitve v Dalmaciji. LDU Split, 4. oktobra. Včeraj je bila skupščina težaške zveze, ki je bila številno obiskana. Glede volitev za konstituanto se je sklenilo, da se težaška zveza pridruži izvenstrankarski kandidaturi listi, ki nosi na čelu kot kandidata dr. Trumbića in v kateri je tudi dr. Šmodlaka. Na skupščini so se izrekle tudi želje za kooperacijo z demokratsko stranko. Na skupščini je bilo končno sklenjeno, da se odpošlje deputacija k ministru za agrarno reformo ter mu sporoči zahtevo dalmatinskih kmetov glede agrarne reforme.

=====

Shranite dobro glasovne izkaznice. Ne pokažite je nobenemu nemčurju, ne dajate je iz rok, da Vam je kdo ne raztrga ali ukrade!

=====

Dnevne novice.

— Umril je v Trziču 1. t. m. g. Vinko Theuerschuh, hišni posestnik in ključavničarski mojster. Pokojni je bil dolgo vrsto let podnačelnik požarne brambe. Od ustanovitve Vincencijeve družbe l. 1889., torej celih 31 let, je bil njen delavni član in podpredsednik. Umril je za grižo. Pokopali so ga 3. oktobra ob veliki udeležbi vseh slojev. Pokoj njegovi duši!

— Glavno uredništvo »Katoličskog lista« v Zagrebu je prevzel dr. Stjepan Bakšić; dosedanj glavni urednik dr. Fran

Barac je iz uredništva izstopil. (Kakor poročajo zagrebški listi, bo dr. Barac nositelj kandidatne liste Hrvatske zajednice v sremski županiji.)

— Jugoslovanski tehniki, ki nadaljujejo študije na Dunaju, morajo pri inskripciji predložiti razun ostalih dokumentov tudi nemški prevod domovnice in »Aufenthaltbewilligung« dunajske policije. Inskripcija traja do 20. oktobra. Novovstopivšim je v slučaju sprejema zasiguran študij samo za en semester.

— Iz Trziča. Zikov godalni kvartet priredi tudi v Trziču, in sicer v telovadnici meščanske šole, v ponedeljek, dne 11. oktobra, ob 8. uri zvečer svoj komorni koncert s sledečim sporedom: 1. J. Haydn: Godalni kvartet D-moll. 2. P. J. Čajkovsky: Godalni kvartet D-dur. 3. A. Dvorak: Godalni kvartet F-dur (ameriški). Koncert bo za tržiško občinstvo povsem nekaj novega in mu bo nudil prvovrsten užitek, na kar opozarjamo tudi tržiške okoličane, posebno učiteljstvo. Čisti dobiček so koncertantje naklonili podpornemu fondu za revne učence meščanske šole. Predprodaja vstopnic pri ravnateljstvu meščanske šole.

— Nemško-avstrijski delegat ne more plačati povoženega psa. Nemško-avstrijski delegat distriktno plebiscitne komisije v Rožeku dr. Kaltenegger se je peljal te dni v avtomobilu skozi vas Sreje, občina Sv. Jakob, tako neprevidno, da je povozil psa posestnika Miha Halegarja v Srejah. Ko se je dr. Kaltenegger vračal iz Sv. Jakoba v Rožek nazaj, se je ustavil in vprašal po posestniku povoženega psa, ki se je zgasil pri njem in zahteval, naj plača povoženega psa, toda dr. Kaltenegger ni hotel poravnati škode.

— Skrajšanje vojaške službe. Komanda dravske divizijske oblasti javlja: Na stavljeni predlog in prošnjo tukajšnje komande, da se onim obveznikom letnika 1899 iz ozemlja dravske divizijske oblasti, ki so bili z ozirom na vladajoče razmere predčasno vpoklicani v aktivno vojaško službovanje na dan 8. januarja 1919 in so bili s 7. julijem odpušteni od vojakov, ta z izpolnjenjem 21. leta njihove starosti odslužena vojaška doba izjemoma šteje na kadarski rok, je minister vojne in mornarice s Pov. F. D. Br. 9340 od 1. sept. 1920 izvolil izdati sledečo naredbo: Radi izjemnih razmer, katere so vladale na ozemlju dravske divizijske oblasti, vsled česar je poveljnik dravske divizije bil prisiljen vporabiti tudi mladeniče, rojene leta 1899., na kor. fronti kot aktivne borce, potrjujem gorenji predlog, da se tudi mladeničem, rojenim l. 1899 na ozemlju dravske divizijske oblasti prizna na račun službovanja čas, ki so ga prebili v naši vojski prošlega leta s tem, da imajo doslužiti ostanek časa do odrejenega jim roka.

— Oglas. Dne 13. oktobra tega leta ob 11. uri predpoldne se bo vršila pri intendanturi Dravske divizije v Ljubljani licitacija za oddajo mesa za ljubljansko garnizijo za mesec november in december. Potrebna je dnevna količina mesa 1.200 do 1.500 kilogramov; kavicja znaša 100.000 kron. Vsi zainteresenti se k tej licitaciji vlnudno vabijo. Licitacija je ustmena in se zamorejo predpisani pogoji prebrati dnevno od 10. do 12. ure v pisarni intendature — Kazino I. nadstropje E. broj 6699 Dravska divizija.

— Hitra pošta. Dne 9. novembra 1918 je bila v Valparaisu (Čilska republika) odana za »Slovenca« razglednica, na kateri tamkajšnji Jugoslovani častitajo k osvoboditvi izpod nemškega jarma. Ta razglednica je včeraj srečno priromala v naše uredništvo. Rabila je tedaj en mesec manj kot dve leti.

— Otvoritev paketnega prometa s Čehoslovaško, Nemčijo, Francijo, Švico in Bolgarijo. S 1. oktobrom t. l. se je otvoril pošto-paketni promet (do teže 5 kg) med kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev ter Nemčijo, Francijo, Švico in Bolgarijo, a s 15. oktobrom t. l. tudi paketni promet (do teže 20 kg) z republiko Čehoslovaško. Pristojbine, ki jih mora plačati pošiljatelj vnaprej in druga določila je poizvedeti pri vsakem poštnem uradu.

— Pristojbine za časopisne brzojavke v prometu z Belgijo. Od 1. oktobra naprej so dovoljene v prometu z Belgijo časopisne brzojavke z znizano pristojbino 14.5 centimov t. j. 29 par od besede. V Ljubljani dne 2. oktobra 1920.

— Buren uradniški shod v Splitu. Zveza državnih nameščencev v Splitu je imela v nedeljo dopoldne shod, ki je bil precej buren. Vsi govorniki so ostro napadali neznanatno povišanje plač državnih nameščencev. Z večino glasov je bil sprejet sklep, naj se povišanje odkloni. Predlagana je bila resolucija, po kateri naj bi uradništvo stopilo s 15. t. m. v stavko, ako se ne ugoditi njih zahtevam in ako na to pristanejo tudi druge zveze. Proti tej resoluciji je nastopilo mnogo glasov in je nastalo splošno razburjenje tako, da je radi tega predsednik shod moral zaključiti.

— Absolvent petega gimnazijskega razreda išče začasnega zasluzka. Sprejme vsako primerno službo, kakor v pisarni itd. Ker čaka napovedi nastopa službe pri

železnici šele v par mesecih, a do takrat ne more ostati brez zasluzka, prosi, da ga kdo sprejme začasno v službo. Plača po dogovoru. Nastop takoj. Ponudba se pošlje na naslov A. Kogej, Kamnik.

— Vlom v občinsko pisarno na Viru. Tatovi so vlomili v občinsko pisarno na Viru in odnesli iz nje vso obleko, srebrnino in zlatnino.

— Napad pri Medborovnici. Posestnik Ivar Rak iz Medborovnice je nesel vroče pšenične moke iz mlina domov. Ko je šel čez most, sta prišla dva neznanca za njim, od katerih ga je eden udaril dvakrat s palico po glavi. Rak je zavpil: »Pomagajte! Pomagajte!« Nato mu je zadal eden zausnico. Ker je napadeni rekel: »Vaju že poznam!« sta ga napadalca pograbila in vrgla z moko vred v vodo. Ko se je zavedel, je čutil hude bolečine v rebrih in je le z veliko težavo prišel domov. Moka in klubuk sta ostala v vodi; Rak je pogrešil tudi denarico, v kateri je imel 400 kron denarja.

— Čevlje kupujte od domače tvornice Peter Kozina & Ko, založja Ljubljana, Breg. Znižane cene. Pri naročilu se izvolite sklicovati na oglas v »Slovencu«.

Kaj pravijo Nemci — kaj pravijo koroški Slovenci!

Vun s Kranjcil vpijejo nemški petelini. — Vun s privdramimi nemškimi hujskači, pravijo koroški Slovenci! — Doli Jugoslavija! se derejo nemški in laški pisarji. — Doli razcapana Avstrija! odgovarjajo zavedni Korošci. — Naj se godi pravica ubogim Nemcem! tarna princ Borghese. — Vun z zahrbtnimi Labi, ki hočejo komandirati na Koroškem! — zahtevajo naši možje. — Joj, kaj bo z nami? jokajo baroni in odiralci ljudstva, če zmagajo Slovenci. — Vaši gozdovi iz vaša polja bodo naša! veselo odgovarjajo koroški kmetje.

Ljubljanske novice. Somišljeniki S. L. S. v Ljubljani!

Volitve v konstituanto so razpisane in volivni imeniki razgrnjeni. Da moremo izvesti reklamacije, prosimo vse volivce SLS v Ljubljani, h kateri spada tudi Spodnja šiška, naj v pogledajo volivne imenike, kateri bodo razporejeni vsaki dan od 3. popoldne do 9. zvečer v čitalnici Jugoslovanske tiskarne, v nedeljo pa od 9. do 12. dopoldne in od 3. do 7. zvečer.

Vsak volivec, somišljenik SLS je dolžan, da se v navedenem času zgleda, da se bo izposloval njegov vpis v volivni imenik, če je mogoče izpuščen!

Volilni odbor SLS za Ljubljano. Ij Zaupniki in zaupnice SLS za dvorski okraj imajo danes (torek) zvečer sestanek v tajništvu SLS, Jugoslovanska tiskarna II. nadstropje. Prosi se polnoštevilne udeležbe!

Ij Seja krajevnege odbora SLS za Ljubljano za šolski okraj se vrši danes ob 8. uri zvečer v Jugoslovanski tiskarni III. nadstropje. — Predsednik.

Ij Krajevnim odborom SLS. Danes torek in jutri v sredo ob 8. zvečer zborujejo vsi krajevni volilni odbori SLS. Pridite vsi odborniki in tudi zaupniki. — Glavni volilni odbor.

Ij Volilni imeniki so na razpolago pri vseh krajevnih odborih S. L. S.

Ij Sestanek Slov. kat. akad. starešinstva v sredo, 6. t. m. ob pol 8. uri v srebrni dvorani hotela Union. Točno in polnoštevilno!

Ij Naše učiteljstvo. V četrtek, dne 7. oktobra 1920, ob petih popoldne je zborovanje Slomškove podružnice za Ljubljano v šolskem posloju na Vrtači. Ker je zadeva važna, prosi se polnoštevilne udeležbe.

Ij Posvetovanje katehetov. V sredo, 6. oktobra, ob petih popoldne, bo sestanek katehetov v posvetovalnici Jugoslovanske tiskarne. Na sporedu: Kurentne zadeve. — Določitev spov dnih dni za mladino ljubljanskih ljudskih, meščanskih in srednjih šol. (Potrebna navzočnost vseh gg. katehetov.) — Referat »Božje zapovedi za srednjo skupino ljudskošolskih otrok«. — Pol ure pred pričetkom odbo-rova seja.

Ij Vincencijeva in Elizabetna konference »Marijinega Oznanenja« v Ljubljani, ter Elizabetna konferenca v Spodnji šiški, prirede v nedeljo, dne 10. oktobra ob 7. uri zvečer v veliki dvorani hotela Union veselic s srečolovom in šaljivo pošto. Pri prireditvi svira godba dravske divizije. Vstopnina za osebo 6 kron. Ker je dobiček namenjen podpiranim siromakom, vdovam in sirotam, vabimo slavno občinstvo, da v obilnem številu poseti to dobrodelno veselico.

Ij Št. Jakobsko prosvetno društvo vabi vse svoje člane in članice h kratkemu sestanku v svoji dvorani nocoj točno ob pol 8. uri zvečer.

Ij Zahvala. Odbor za sprejem koroške dece se zahvaljuje vsem gg. trgovcem, tovarnarjem in drugim dobrotnikom za lepe in mnogoštevilne darove, ki so jih darovali za koroške otroke. Z veseljem izjavljamo, da so se naši prošnji odzvali z večjimi ali manjšimi darili, bodisi v blagu ali denarju. Istotako velja naša srčna zahvala gg. gostilničarjem, ki so omogočili pogostitev, kakor tudi godbam, ter vsem, ki so pripomogli h krasnemu sprejemu. Posebno zahvalo izrekamo že upravi drž. železnice, ki nam je dala kar največ udobnosti, in se pri tej priliki pokazala, da je na svojem mestu. Srčna hvala tudi gledališki upravi. — Odbor.

Ij Učitelja za petje išče ravnateljstvo državne realne gimnazije v Ljubljani (na Poljanski cesti). Reflektanti naj se oglase pri ravnatelju od 10. do 15. oktobra t. l.

Ij Rus pred deželnim sodiščem. Kot vojni ujetnik je prišel na Vrhniko Jože Kurščak iz Banice v Rusiji, tam se je tudi oženil, delal pa je pri Vnovčevalnici za živino in mast v Ljubljani. Enkrat je imel že opravila pri deželni sodnji v Ljubljani, ker je razžalil stražo. Dne 8. julija so pa aretirali Kurščaka, ker si je prilastil 6 kg svinjske masti. Razprava se je preložila, da se bo zaslusal Kurščakov delovodja, ki bo moral povedati, kakšna je bila mast, katero si je bil Kurščak prilastil.

Korošci! Nemčurji lažejo, da ste nasilniki, pretepači, razbojniki, požigalci. Ne dajte se izzvati k protipostavnim dejanjem in se maščujte nad svojimi zrasramovalci ob plebiscitu z belimi glasovnicami!

Najnovejša poročila.

NOVE ZELEZNIŠKE ZVEZE NA KOROŠKEM.

Zagreb, 4. oktobra. Pred odhodom v Belgrad je železniški minister dr. Korošec izjavil, da ima vlada točna poročila o tem, da 10. oktobra kljub vsem nemščim in laškimi intrigam zmagaja volja slovenskega ljudstva na Koroškem. Vsled tega bo vlada že v prihodnjih dneh sklepala ne le o razlastitvi nemških veleposestev na Koroškem, kakor se je že poročalo, temveč tudi o novih železniških zvezah, ki bodo prinesle Koroški velike gospodarske ugodnosti.

JUŽNA ŽELEZNICA SE PODRŽAVI.

LDU Zagreb, 4. oktobra. (ZNU) »Riječ« poroča iz Belgrada: Vlada je sklenila, da se naš del južne železnice prevzame v našo upravo. Naša država bo plačala za to družbi mesečno dva milijona frankov do definitivne rešitve tega vprašanja. Uprava južne železnice, ki se pogaja tudi z italijansko vlado, s tem ni zadovoljna in namerava storiti nove korake pri naši vladi, da se sklene provizoričen arrangement.

NARODNO PREDSTAVNIŠTVO.

LDU Zagreb, 4. oktobra. (ZNU) »No vosti« poročajo iz Belgrada, da v političnih krogih splošno smatrajo, da bo parlament, ko se sestane 12. oktobra, imel samo dve ali tri seje, na katerih se bodo sprejeli ukazni zakoni, predlagani po ministru za konstituanto. Obenem se misli dati vladi tudi v finančnih stvareh posebno pooblastilo. Začasno narodno predstavništvo bi se potem sploh ne sestalo več, ker se bodo poslanci nahajali v volilni agitaciji.

URADNIŠTVO IN VOLITVE.

Zagreb, 4. oktobra. Včeraj je bil tukaj shod zveze javnih nastavljenecv, na katerem so razpravljali v glavnem o gmotnem položaju javnih nastavljenecv, kakor tudi o samostojnem nastopu uradništva pri volitvah v konstituanto. O tem je govoril dr. Večerina, ki je predlagal, naj nastopi uradništvo po vsej državi pri volitvah s samostojno kandidatno listo. Proti temu so nastopili komunisti, ki so prišli na shod in ki so skušali pridobiti uradništvo na svojo stran. Večina uradništva je proti zahtevam komunistov protestirala ter se je končno izvolil poseben odbor, ki naj bi se bavil s to stvarjo ter sklical posebno zborovanje, na katerem naj bi se končno veljavno odločilo, ali vstopi uradništvo kot samostojna skupina v volivni boj!

NOVE OBČINSKE VOLITVE V BELGRADU.

Belgrad, 4. oktobra. Koncem meseca se bodo v Belgradu ponovno vršile občinske volitve. V volilni imenik je to pot vpisanih 5000 novih volilnih upravičencev in radi tega ni verjetno, da bi zmagali komunisti. O skupni radikalno-demokratski kandidaturi listini pogajanja še niso dovršena ter je tudi malo verjetno, da se bo taka lista sestavila.

JANJA V RIGI.

LDU Zagreb, 3. oktobra. Po zadnjih vesteh iz Rige je ruska delegacija predložila svoje predloge za mir na podlagi neodvis-

nosti Bele Rusije, Litve in Ukrajine ter rešitve plebiscitnega vprašanja v Vzhodni Galiciji. Poljaki se niso odgovorili na te predloge. Potrjuje se, da bi moskovska vlada popustila od gotovih zahtev, ki jih poljska vlada ne more sprejeti, ker želi, skleniti mir in dobiti tako svobodne roke napram generalu Wranglu, zatem pa organizirati novo boljševiško vojsko ter spomladi zopet kreniti proti Poljski.

TRGOVINSKA POGODBA S ČEŠKO.

Belgrad, 4. oktobra. Pogajanja med zastopniki Češkoslovaške in Jugoslavije, akoravno se še ni dosegel popoln sporazum glede uvoza in izvoza vina, piva in volne kot kompenzacijsko blago, so vendar dovedla do nastopnega uspeha: Češkoslovaška dobi od Jugoslavije 6000 vagonov pšenice, ako pa se bo izvozni kontingent 15.000 vagonov zvišal, dobi 9000 vagonov. Nadalje dobi 300 vagonov masti, 300 vagonov suhega mesa in 100 vagonov slanine. Jugoslavija dobi 2500 vagonov sladkorja, 1000 vagonov koksa, 500 vagonov črnega premoga, 200 vagonov drugih drobnih stvari, 100 vagonov rotacijskega papirja, 100 vagonov navadnega časniškega papirja in 60 vagonov trgovskega papirja.

BORZA.

LDU Zagreb, 4. oktobra. Devize: Berlin 197-199, Italija 515-519, London 417-430, Newyork 120-122, Pariz 0-815, Praga 158-159, Dunaj 37.50-37.70. — Valute: Ameriški dolarji 118.25-118.50, avstrijske krone 39-40, carski rublji 127-129, čehoslovaške krone 172-180, angleški funti 406-0, francoski franki 790-800, napoleonoidi 414-420, nemške marke 197-198, rumunski leji 220-224, italijanske lire 510-515, turške lire v zlatu 450-460.

Cerkveni vestnik.

c Marijina kongregacija za gospodično. Prvi sestanek v sredo, dne 6. oktobra ob četrt na 7. uro zvečer.

Orlovski vestnik.

Šentpeterski Ore! ima v sredo, dne 6. t. m. ob 8. uri zvečer svoj redni fantovski večer. Govori br. dr. Besednjak o boljševizmu. Vsi bratje naj pridejo polnoštevilno. Predsednik.

Diskusijski večer predsedstva O. Z. se vrši danes zvečer točno ob pol 8. uri. Vabljeni so vsi člani predsedstva.

Dijaški vestnik.

d Minister dr. Korošec. Katoliško dijaštvo je ob priliki mariborske orlovske manifestacije izvolila ministra dr. Korošca častnim članom SDZ-e. V soboto zvečer mu je deputacija osrednjega odbora SDZ-e v njegovem stanovanju v Ljubljani izročila umetniško izdelano diplomu in mu čestitala k njegovemu ozdravljenju. G. minister se je tekoma prijateljskega razgovora živo zanimal za stanje našega pokreta, nam želel blagoslova in sreče ter mi naročil, da izrečem katoliškemu dijaštvu njegovo zahvalo. — Predsednik SDZ.

d V posnemanju! Prvi, kot vedno, ko je šlo za pomoč našemu pokretu, se je naš prevzvišeni spomnil našega glasila. Daroval je upravi in uredništvu znesek 100 dinarjev. Bog povrni!

d Odborova seja SDZ. Osrednji odbor SDZ ima danes ob 14. uri redno sejo v navadnih prostorih. Prvi del seje je dostopen vsem tov. akademikom. — Predsednik SDZ.

d Vsem SO. Vse naše SO nujno naprošam, da pošljejo nemudoma osrednjemu odboru SDZ naslove pokroviteljev in odbornikov. — Predsednik SDZ.

Prosveta.

pr Anton Lajovic: Pesmi samote, izšlo in založilo pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«, se dobe pri društvu in po knjigarnah. Cena 4 dinarje.

pr Na koncertu »Ljubljanskega Zvona« dne 11. oktobra t. l. v Unionu sodelujejo g. Josip Rijavec, operni pevec iz Zagreba, g. Janko Ravnik, prof. jugosl. konservatorija in društveni pevski zbor. Na vzporedno nove, še neizvajane skladbe. Vstopnice v trafikah Dolenc od danes dalje.

Shod hišnih posestnikov v Ljubljani.

V sredo, dne 15. septembra 1920 se je vršil v veliki dvorani hotela »Union« v Ljubljani ob mnogobrojni udeležbi shod hišnih posestnikov iz cele Slovenije, katerega se so udeležili tudi zastopniki iz Srbije in hrvatskega. Shod je vodil predsednik Prvega društva hišnih posestnikov g. Ivan Frelj, ki je najprvo pozdravil poverjenika za socialno skrb gospoda Vl. Ravniharja, zastopnika dež. predsednika g. dr. Fischera, zastopnika trgovske in obrtne zbornice g. Ivana Kneza, zastopnika zveze industrijalcev g. ing. M. Šukljeja, g. E. Franchettija kot predsednika zveze obrtnih društev, prav prirčno pa še g. ljubljanskega župana dr. Ivana Tavčarja, ki je shod posetil kljub svoji boleznini in s tem ponovno pokazal naklonenost napram hišnim posestnikom in potrebo skupnega delovanja med njimi in mestno občino, zakar se mu je g. predsednik še posebej zahvalil. Dalje je pozdravil zastopnike društev hišnih posestnikov iz Belgrada, Zagreba, Osjeka itd., zastopnike iz skoro vseh mest v Sloveniji, kakor iz Maribora, Celja, Novega mesta, Metlike, Jesenice itd. ter končno svoje domače tovariše in tovaršice. Zborovalci so došliim gostom napravili prav prirčno sprejem in pozdrav. Prebralo se so došlo brzojavke in pozdravi.

Prvi so govorili zastopniki iz Hrvatskega in sicer g. ravnatelj Ebrič iz Osjeka, g. Belič iz Zagreba ter gospod Brkac iz Prezida. Vsi ti govorniki so stvarno in temeljito dokazovali velike krivice, ki jih morajo prenašati hišni posestniki vsled raznih vladnih naredb, ki pa sedaj nimajo nobene pravne podlage. Hišni posestniki, ki so svoje hiše večinoma sami prisluzili, pristidili ali pa celo pristradali, danes ne morajo več svobodno razpolagati s svojim imetkom. Komunistična načela so se začela uveljavljati najprej pri posestnikih, so prešla sedaj na hišne posestnike, potem bi prvirstvo kmetje in končno vsi drugi, ki imajo še kako lastnino. Dobro se je poudarjalo da bi morala država hišne posestnike, ki so hiše zidali in s tem za splošnost največ storili, in ki so bili vedno stember patriotizma ter dela in reda v državi podpirati in tako zbužati veselje do novih stavb, ne pa tirati posestnikov v propad in s tem podpirati boljševizem in anarhijo. Vže v starih časih so države podpirale stavbeno podjetnost, sedaj jo pa vlada ovira z raznimi odredbami pod plaščem navideznega socializma. Zastopnik iz Belgrada g. Dimič je obširno razpravljal o vladni stanovanjski naredbi ki je nasproti z vsemi državnimi osnovnimi zakoni. Ostro je bilal vlado in posamezne ministre, ki se upajo izdajati v škodo države take odredbe, ker s tem emljajo zasebno last, v hiše hišnih posestnikov pa nasilnim potom vodijo ljudi iz ulice z bolnimi ljudmi, ki potem gospodarijo v tuji hiši kakor hočejo in izvajajo pravice lastnika, medtem ko hišnega posestnika ne varuje več zakon. Ob velikem odobravanju je ožigal postopanje in držanje poslanev, ki niso dosegali nič v skupščini niti pri vladni podvzeli ničesar v tako važnem vprašanju naših državljanških interesov, da bi odpravili to zlo, ki je pritisnilo hišne posestnike z stanovanjsko naredbo na tla, zahteval je, da s to pasivnostjo poslancev obratujemo ob prvih volitvah. Konečno je izjavil, da hočejo hišni posestniki iz svobodne kraljevine Srbije za nas Slovence vse žrtvovati, da skupno branimo svoje pravice, ki nam je po ustavi zajamčena in da v tej svoji brambli Srbi ne bodo štedili nobenih žrtev, niti imeli obzira proti ljudem, ki gazijo ustavo. Črni dvoglavi avstrijski ore!, ki se je spopiral nad divno Slovenijo in brati Slovenci je zgnil za vedno. Slovenci ste svobodni. Srbski narod je z Vami, ki Vas nikdar ne bodo zapustili osamljene. Dalje so govorniki dokazovali, kako so se zvišale cene vsem potrebščinam, hišni posestniki pa ne smejo povesti najemnin tako, da bi se zamogo izvršiti vsaj najnujnejša popravila. Dohodkov pa nimajo hišni posestniki danes iz hiš prav nobenih ter žive razni hišni posestniki, posebno posestnice naravnost bedno. A temu nevezdržnemu stanju se mora napraviti konec, ker če propadejo hišni posestniki, propadejo tudi občine, propade tudi davčna moč, ki je glavna opora državi. Vsem govornikom iz Srbije in Hrvatske so je burno pritrdilevle ter se jim je predsednik Frelj za njihov trud, ki so ga imeli s tako dolgim potovanjem prav prirčno zahvalil.

Nato je shod pozdravil g. župan dr. Ivan Tavčar, ki so ga navzročili prav iskreno pozdravili. Po daljšem stvarnem govoru, ki je posebno dokazoval razne nesmiselne fantazične ideje komunistov in socialistov, je priporočal, da se hišni posestniki tesno organiziramo v organizaciji, ki naj obsega hišne posestnike celokupne Jugoslavije, ker le tako zamore zadobiti spasi iz današnjih neznoznih razmer. Hišni posestnik je danes igrača v rokah raznih poverjenikov, ki ga obmetavajo z različnimi naredbami, kakor bi poredni otroci kepali siromaka, ki se ne more braniti. Prišli smo tako daleč, da so danes hišni posestniki le še beraški portirji v lastnih hišah, portirji ki nimajo ničesar ukazovati, nego morajo le ponižno molčati in potrpeti. Skoro vse se smatra za milijonarje, dasi ne premorejo niti toliko, kolikor zasluži navaden delavec. Koliko je še danes hišnih posestnikov, ki bi imel od hiš toliko zaslužka, kolikor si zasluži vsak delavec. Komunistem, ki je zavladal spodaj se pojavlja tudi že od zgoraj ter hoče negirati vse pravice do osebne lastnine. Temu komunizmu se morajo upreti v prvi vrsti hišni posestniki ter vsi pridobitni inteligentni sloji, zato pa je treba močne organizacije, v rešitve našega mešanstva. Gospodu županu se je viharno ploskalo ter se mu je predsednik najtopleje zahvalil in priporočil za nadaljno podpiranje pravic hišnih posestnikov.

V imenu zveze industrijalcev je shod pozdravil predsednik Kranjske hranilnice g. Drogota Hribar, ki je kazal na veliko škodo, ki jo ima industrija, obrt ter končno tudi delavstvo s tem, da se zatira hišnega posestnika, ki mora prepasti, ako ne bo v najkrajšem času temeljite izpremembe. V imenu trgovske in obrtne zbornice je shod pozdravil nje predsednik g. Ivan Knez, ki je podal obenem izjavo, da se izrekajo trgovci in obrtniki za njih pravice.

V imenu zveze obrtnih društev je shod pozdravil predsednik Kranjske hranilnice g. Drogota Hribar, ki je kazal na veliko škodo, ki jo ima industrija, obrt ter končno tudi delavstvo s tem, da se zatira hišnega posestnika, ki mora prepasti, ako ne bo v najkrajšem času temeljite izpremembe. V imenu trgovske in obrtne zbornice je shod pozdravil nje predsednik g. Ivan Knez, ki je podal obenem izjavo, da se izrekajo trgovci in obrtniki za njih pravice.

G. M. Znidaršič z Jesenic je v daljšem govoru priporočal vsestransko organizacijo hišnih posestnikov v celni državi, ker le s pridnim delom vztrajno agitacijo in s podpiranjem eden drugega zamoremo zopet priti do svojih pravic. Gosp. predsedniku Frelju izrekalo zahvalo za trud. Biti moramo vedno edini in povsod skupno nastopiti. G. F. Stare iz Ljubljane je razpravljal obširno o raznih neznoznih početjih najemnikov, ki nočejo varovati tuje lastnine, temveč ji samo škodujejo in hišne posestnike z raznimi šikanami izživajo. Potem so nastopili še razni drugi govorniki.

Predsednik Frelj je podal potem pregled o vseh govorih in predlogih. Pokazala se je potreba obširne organizacije hišnih posestnikov iz cele Slovenije, na katerem se je ustanovila »Pokrajinska zveza društev hišnih posestnikov za Slovenijo«. V svojem daljšem govoru je pojasnjeval, kako so nastale razne naredbe v varstvo najemnikov in to vse za časa vojske, ki bi jih pa danes ne smeli več imeti v svobodni demokratični državi, ako smo res vsi državljani enakopravni. Obširno se je bavil s temi naredbami, ki so nastale na podlagi izjemnih postav za časa vojske, ki bi pa danes nikakor ne sme imeti še kake veljave. Dalje se je pečal z vsemi naredbami tukajšnje pokrajinske vlade, katere naredbe stanovanjske bede ne bodo nikoli odpravile, temveč posestnike kakor tudi najemnike samo begajo, vrhu tega delajo hišne posestnike brezpravne. Pri tem je omenil, da so rekvizicije stanovanj v drugih državah večinoma že prenehale in da celo v socialistični Nemški Avstriji sme hišni gospodar izpraznjeno stanovanje sam oddati. V krepkih besedah ožigala nekatere pravice »društva najemnikov«, posebno ker se govori o tem, da bi najemniki nadzirali hišne posestnike in se poučili o njih osebnih razmerah, kar smatra za višek izživljanja.

Končno je še poročal, da sta bila in shod povabljeni obe tukajšnji politični stranki, da pa ni nobena poslala na shod kakakega zastopnika. Radi tega sme prosti hišni posestniki tudi za volitve in bodo lahko takrat do kandidatov stavili svoje pojoje. Predlagamo resolucijo so bile sprejete z vsem, likim odobravanjem. Pred zaključkom shoda se je v imenu Hrvatov g. predsedniku Frelju prav prirčno in v vznešenih besedah zahvalil g. Belič iz Zagreba, povdarjajoč pri tem njegovo požrtvovalnost in neumorno delo in proseč ga še nadaljnega ustrajanja do končne zmage. V znak zahvale vseh gostov je g. Belič na odru poljubil g. predsednika, zakar se je isti iskreno zahvalil in shod zaključil. Shod, ki ure in se ga je vdeležilo nad 1200 hišnih posestnikov.

Sodišče in policija.

s Usoda ukradenega kolesa. — Hitro izsleden tat. Alojzij Bizjak iz Hudega je 23. m. m. ukradel v Predovčnem selu Juriju Brozoviču 4000 kron vredno kolo in se je odpejal z njim na svoj dom v Hudo, kjer je ponujal kolo za 1600 kron, toda ker ga ni prodal, se je odpejal v Kamnik, kjer je naročil Jožetu B., naj mu proda kolo. Jožef B. je res kolo prodal v Cerarjevi kavarni F. T. iz Vrhopolja, ki je plačal za njega 2100 kron, od katerih je dal Bizjaku 1700 kron, 400 kron si je pa pridržal. Orožniki, ki so požvedeli za kupčijo, so naglo nastopili, aretirali in izročili sodišču Bizjaka, zaplenili kolo in ga vrnil Brozoviču.

s Okraden tesar. Tesarju Ivanu Ceglarju je bila iz sukniča ukradena usnjata črna denarnica, v kateri je bilo denarja do 1000 kron. Policija je aretirala dva moža, ki sta osumljena opisane tatvine.

s Velika tatvina. Katarina Ignjatović je bivala od 3. februarja 1919 do 14. septembra 1920 v Požeji v Slavoniji. Predno je odšla v Slavonijo, je shranila svojo hišno opravo pri posestnici Apoloniji Susteršič na Vrdu. Ko je Ignjatovićeva prišla 14. septembra, je izvedela, da je Apolonija Susteršič meseca marca letos umrla in da so bile njene stvari, vredne 111.800 kron, pokradene.

s V varstvo javnih nasadov. V Ljubljani je prišlo v navado, da se nekateri ljudje zabavajo s tem, da pustijo svoje javne nasade, lomijo sveže veje, vrezavajo svoja imena v debela dreves. Pri dolenjskem kolodvoru je državana varnostna straža 26. avgusta prišla Leopolda Grkmana, ki je splezal na kostanj, lomil sveže veje in jih metal na tla. Gospod svetnik Potruto je Grkmana obsodil na tri dni zapore.

s Kaznovani tihotapci, verižniki in navijalci cen. Uradno se je razglasilo, da so bili kaznovani: Auberseg Simon iz Remšnika, zaradi tihotapstva 500 kron globe in 8 dni zapore. Balarič Marija iz Smarja, ker je prekorajčila oblastveno dovoljene cene, na 24 ur zapore. Dolinar Franc iz Podkore, tihotapstvo: 200 kron globe. Fister Franc, gostilničar na Zaloški cesti je bil kaznovan na 100 kron globe in 3 dni zapore, ker ni imel predpisane cenika. Germanc Mihael iz Remšnika, zaradi tihotapstva: 300 kron globe in 5 dni zapore. Grabner Matija iz Ljubljane je bil obsojen zaradi prekorajčenja maksimalnih cen za usnje na 2000 kron globe in zapad 4 kg usnja. Gregorin Ivan, tihotapstvo: 200 kron globe. Ivan Hartman iz Remšnika, tihotapstvo: 300 kron globe in 5 dni zapore. Hrovatin Anton iz La-hotčevoga, tihotapstvo: 200 kron globe in 5 dni zapore. Gostilničarka Marija Juvan v Ljubljani je bila obsojena na 100 kron globe in 3 dni zapore, ker ni imela predpisane cenika v gostilni. Kenk Janez iz Podkore, tihotapstvo: 200 kron globe in 1 teden zapore. Marija Košir iz Ligojne, tihotapstvo: 300 kron globe. Terezija Krašovec iz Goričice, radi navijanja cen mleku: 200 kron globe in 24 ur zapore. Mariji Logar iz Zaplana je bila zaplenjena krava, ker je podpirala tihotapstvo in je bila kaznovana na 200 kron globe in 24 ur zapore. Marinko Apolonija iz Vnanjih Goric, zaradi navijanja cen na 100 kron globe. Novak Ignacij iz Vnanjih goric radi navijanja cen

na 200 kron globe. Oblak Franc iz Ljubljane zaradi veriženja 6000 kron globe in zapad manufakture. Petrič Franc iz Kamnika pri Preserjah je bil zaradi veriženja z živino obsojen na 10.000 kron globe. Ploj Julijana, Kapla, tihotapstvo: 1000 kron globe. Ker ni označila cen na stojnici, je bila kaznovana Marija Prek na 60 kron globe in 2 dni zapore. Ker je prekorajčila oblastveno dovoljene cene, je bil Anton Prusnik iz Ljubljane obsojen na 3 dni zapore. Neža Vrečar, Moste, zaradi navijanja cen pri češnjah: 100 kron globe in 6 dni zapore.

s »Šintar«. Vzklicni senat ljubljanskega deželnega sodišča se je pečal z vzklicem, katerega je vložil proti sodbi okrajnega sodišča v Ljubljani, g. Međušar, postajenačelnik, katerega je ljubljansko okrajno sodišče dne 16. januarja 1920 obsodilo zaradi razžaljenja časti in 48 ur zapore, katera kazen se je pa spremenila v denarno globo 50 kron. adeva je sledeča: Dne 9. februarja 1919 je odposlal g. Međušar na Zvezo jugoslovanskih železničarjev v Ljubljani pismo, v katerem je med drugim pisal: »Tukajšnji mesar (šintar) je zaklal v petek dne 7. 2. eno prasico z 10 mladici, katero meso je vse udelal v klobase in je odposlal 4 zaboje mesa in klobas za aprovizacijo železničarjev v Maribor. Prosim nujno, sporočite to aprovizaciji, da odkloni take šintarske klobase, saj železničarji ne maramo ravno vse crkvine požreti.« Dalje je pisal 10. februarja drugo pismo, v katerem je zopet uporabil izraz »šintar«. Proti omenjeni sodbi se je bil g. Međušar pritožil, na kar je vzklicno sodišče zadevo še enkrat odkazalo v razsojo okrajnemu sodišču v Ljubljani, katero je zopet g. Međušarja obsodilo v 48 urni zapor, odnosno na 50 kron denarne globe. Proti tej razsodbi sta se obe stranki pritožili, in sicer g. Međušar proti sodbi, g. Balc proti prenikni kazni. Ljubljansko deželno kot vzklicno sodišče (predsedoval je g. nadsvetnik Vedernjak) je v zadevi tako-le razsodilo: Vzklicu g. Međušara se ugodi in se sodba okrajnega sodišča v Ljubljani razveljavi. V razlogih je g. nadsvetnik Vedernjak izjavil: Sveta dolžnost je velevala g. Međušarju, da je to reč naznanil. Ni imel namena koga žaliti in je postopal v dobri veri. Dolžan je bil obvestiti svoje sotrpine, kako meso dobivajo, ker ljudem bi se bili obrnili želodci, če bi bili izvedeli, kako meso so jedli. Gospod Međušar je samo kritikoval, Beseda »šintar« je precej debela, toda v celoti pisma je le kritika in zato je bilo obtožena oprostiti.

s Mladi nepridiprav je Rudolf Lorber, izučeni trgovski sodnik, toda slaba družba tovaršev, kakršni je med drugimi mladi tat Karel Müller, ga je zapeljala na kriva pota. Meseca avgusta je sluzil kot čuvaj v Perovem pri Kamniku, toda 17. avgusta je ukradel v Kamniku Alojziju Logarju več obleke, Mrharju pa nahrbtnik in srajco. Prilastil si je tudi 5000 kron vreden zlat prstan in osleparil Avgusta Šnabla za 780 kron. Sodišče je obsodilo Lorberja na 4 mesece težke ječe.

s Tatvine iz lesnega skladišča »Croatia« v Ljubljani. Pred kazenskim senatom ljubljanske deželne sodnje so se zagovarjali France Zakotnik, mizarski pomočnik, doma s Sela pri Ljubljani, ključavničarski pomočnik Viktor Novak in France Podboj, kateri vsi trije stauujejo v barakah na Kosterjevem vrsti. Zakotnik je zelo nasilen človek, kateri je bil zaradi raznih nasilnosti in tatvin že mnogokrat kaznovan in je presedel v ječi že mnogo mesecev. France Zakotnik in Viktor Novšek sta meseca majnika ukradla medene rinčice, vredne 2000 kron. Vsi trije so s skladišča trdke »Croatia« ukradli 12 desk in 1 ploh. Kot priča zaslišani poslovođa trdke »Croatia« je povedal, da so bile družbi »Croatia« ukradene ogromne množine lesa: do 4 vagone manjka, kakor je izkazala inventura. Sodišče je obsodilo Franca Zakotnika na 8 in Viktorja Novška na 4 mesece težke ječe, Franca Podboja pa na 2 meseca navadne ječe.

s Tatvina v nunski cerkvi. Dva učenca ljudske šole, ki sta čakala v nunski cerkvi na kosilo, sta videla nekega moža, kateri je pri oltarju sv. Antona odpiral nabiralnik. Fantka sta šla po stražnika pri glavni pošti kateremu sta povedala, kar sta videla. Stražnik je šel za neznanecem, katerega je zagledal v Gajevi ulici ter je zavil v drugo ulico, ko je videl, da ga stražnik zasleduje, kjer ga je stražnik aretiral. Aretriranec se piše Jernej Šrol in je, kakor je pripovedoval, prišel iz Celja v Ljubljano, kjer je na kolodvoru prespal 2 noči in mu je bila tam ukradena srebrna ura in 64 dinarjev. Rekel je tudi, da je res mislil krasti v nunski cerkvi, toda da ni nič zvel.

s Velika tatvina. V hiši št. 78 na Sv. Petra cesti je bil okraden sofer Jelenc Karol; tatovi so mu odnesli sivo 5000 kron vredno obleko, double 300 kron vredno verižico, zlat prstan z rdečim kam, vreden 500 kron, srebrn prstan, vreden 50 kron; več ovrtnikov in manšet, Jelenc je bil okodovan za 6050 kron.

Meteorološko poročilo.

Table with meteorological data for Ljubljana 396 m n. m. viš. Columns include Cas opazovanja, Barometar, Termometar, Pishrom. diferenca, Nebo, Padavina.

Donašalke

za donašanje »SLOVENCA« in »VEČERNEGA LISTA« se sprejmejo. Oglasiti se je v upravi. Lesni širokovnjak želi službe pri kakih večji lesni trgovini, da bi kupoval in oddajal različni les. Stanoval bi lahko doma na Dolenjskem. Nastav pove upravništvo »Slovenca« pod št. 4088. Boljša gospodična išče dobrotnika, ki bi ji posodil 1000 K. Vrnila bi mu v dveh letih poseno. Pomagal je si rada pri nekem trgovskem podjetju, bila bi mu zelo hvaležna. — Blagohotne ponudbe pod št. 3660 na naravo.

Najboljši tednik je glasilo „Kmečke Zveze“ „Domoljub“.

Dekle išče mesta, da bi se izučila kustosinstva. Cenjene ponudbe na uprav. »Slovenca« pod št. 4103. Prodajam hišo z vrtom, v kateri se nahaja pekovaška obrt; blizu industrije in pri glavni cesti. — Naslov: L. Cahun, Trbovje št. 201. Zidarskega akorovanja izurjenega, se išče za trajno delo. Vprašavitev stavbni pisarni Viljem Treo, Gosposvetska cesta 10.

Hiša enonadstropna na prodaj v bližini deželne bolnice. Nastav pove uprava »Slovenca« pod št. 4026. Na prodaj blago, čevlji, klobuk, bluze otrošk plašč, robcil na Sv. Petra cesti 22. pri hišnici od 2 do 4 pop.

Dekle za vsako delo, (donašanje vode, pranje in pospravljanje sob) se sprejme za takojšnji nastop proti dobri plači v Spodnji Šiški 91. II. nad. levo. Privatna bolniška streljavnica se nahaja Jenkova ulica 6, Ljubljana. Okna iz macesnovega lesa 48 komadov v okvirju velikost 50 x 190 incl. sipe (Sotlinglas) odda mestni stavbenik Vilj. Treo, Ljubljana, Gosposvetska cesta 10.

Advertisement for 'Družinska Pratika' for the year 1921. It features the text 'Izšla je Družinska Pratika za leto 1921' and describes it as a rich and interesting collection of various beautiful pictures. It mentions a price of 5 kron and a 50% discount on postage. It also states that it is available in bookstores and through subscription.

Za dvakratno objavo v tednu se računa 3 kron.)

Priporočajo se sledeče domače tvrdke:

(Za dvakratno objavo v tednu se računa 5 kron.)

ELEKTROTEHNIKA
 »Svetle«, Mestni trg 25.
 Verbajš A., Linhartova ulica 4.

FOTOGRAFSKI ATELJEJ:
 Grabietz Franjo, Miklošičeva c. 6.

JAVNA SKLADIŠČA
 »Balkan«, L. Ljublj. javno sklad.,
 Dunajska c. 33. (Tel. 366.)

KLEPARJI
 Korn T., Poljanska cesta 8.
 Remžgar & Smerkol, Flor. ul. 13.

KNJIGARNE
 Jugoslov. knjigarna, Pred škofijo.

KNJIGOVEZNICE
 Knjigovoznica K. T. D., Kopitarjeva ulica št. 6.

KONFEKCIJSKE TRGOVINE
 Olup Josip, Pod Trančo.
 Sax Ivan, Stari trg 8.

LEKARNE
 »Pri Mariji Pomagaj«, Reslj. c. 1.

MANUFAKTURNE TRGOVINE
 Schuster Anton, Stritarjeva ul. 7.

MODNI SALONI
 Götzl Marija, Zidovska ul. 9 in 7.
 Hribar Rozi, Rimska cesta št. 6.

MODNE TRGOVINE
 Kunovar Ivan, Stari trg 10.
 Magdič Pavel, Aleksandrova cesta.

PARFUMERIJE IN KOSMETIKA
 »Uranus«, Mestni trg 11.

TRGOVINE S PAPIRJEM
 »Uranus«, Mestni trg 11.

RESTAVRACIJE
 »Perles«, Prešernova ulica.

SOBNO SLIKARSTVO
 Žuran Martin, Mestni trg 12.

STAVBENA PODJETJA
 Černe Andrej, Sv. Petra cesta 23.
 Treo Viljem, arhitekt, mestni stavbenik, Gosposvetska cesta 10.

SPEDIJSKA PODJETJA
 »Balkan«, Dunaj. c. 33. (Tel. 366.)
 Uher F. & A., Selenburgova ulica 4. (Tel. 117.)

TRGOV. Z URAMI IN ZLATNINO
 Černe Lud., Wolfova ulica 3.
 Pakiž Ivan, Stari trg št. 20.

TRGOV. Z DEZN. IN SOLNČN.
 Mikuš L., Mestni trg 15.

TRGOV. Z ZELEZ. IN POLJED. STROJI
 Erjavec & Turk pri »zlati lopati«, Valvazorjev trg št. 7.
 Zalta & Žilič, Gosposvetska cesta 10. (Mar. Ter. cesta.)

ZALOGA POHIŠTVA.
 F. Fajdiga sin, Sv. Petra cesta 17.

Vincencijova konferenca v Trzinu naznanja žalostno vest, da je njen dolgoletni podpredsednik, gospod

Vinko Theuerschuh
 posestnik in ključavničarski mojster

1. t. m. zaspal v Gospodu. Bog mu bodi plačnik!
 Priporočamo ga v molitev zlasti revežem, katere je skozi 31 let podpiral.

Izgubil se je v soboto v električnem vozu od pošte pa do sv. Petra cerkve črno-belo rizast svilen šal. Najditelj naj ga odda proti dobri nagradi v Ravnikarjevi ul. 7. pritličje.

Harmonij ameriški sistem, srednje vrste se proda. Poizve se v Ljubljani Vegova ulica št. 12, II. nadstr.

Prodajo **kamenite stopnice** iz nabrežne kamna, 2. železni strelji, 3 obošala za sušenje perila, vse predvojno blago. Poizve se v pisarni Kmet & Co., Gosposvetska c. 8.

Odvetniški kandidat
 se sprejme za Ljubljano pod ugodnimi pogoji. Naslov pri upravi pod števil. 4096.

Zalepke za srečolov in šaljivo pošto
 priporočajo v najnovejši obliki

M. TICAR, LJUBLJANA.

Petrolejske kante dve z zabojem plačamo po 55 K, posamezne po 20 K vsaka železniška postaja Sever & Komp., Ljubljana. 3972

Cevlji na debelo in na drobno, vse vrste moški, ženski, otroški, delavski, kakor tudi najfinejši vseh vrst po najnižjih dnevniških cenah se dobe pri znani tvrdki Aleksander Oblat, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 28 — Pošilja se po povzetju po vsem kraljestvu. 4037

Na tuzemskih posestvih »Bleiberger Bergwerks-Union« na Koroškem se razpisuje služba

samoslojnega gozdarja.
 Prošnje opremljene z dokazili (prepis) o sposobnosti, državljanstvu, o jezikovnem znanju naj se vložijo do dne 15. oktobra t. l. pri državnemu nadzorništvu in upraviteljstvu v Mežici, železniška postaja Prevalje, Koroško.

KLAVIRJI NA OBROKE
 harmoniji, violine, strune in vse glasbene potreščine. Velikanska zaloga, bivši učitelj Glasbene Matice, Kongresni trg št. 15. Ljubljana.

Ralfon Breznik,
 bivi učitelj Glasbene Matice, Kongresni trg št. 15. Ljubljana.

Posojilnica v Radovljici r. z. o. p. naznanja, da se vrši njen

redni letni občni zbor

četrtak, dne 28. oktobra 1920 ob 3. uri popoldne v pisarniških prostorih.

Dnevni red:

- Potrjenje letnega računa za l. 1919 in sklepanje o razdelitvi čistega dobička.
- Citanje revizijskega poročila in sklepanje vsled istega.
- Volitev ravnateljstva.
- Volitev nadzorstva.
- Slučajnosti.

Ravnateljstvo.

Oglas.

Dne 27. sept. letos ob 3. uri popoldne je vdrl neznan zlikovec v dvorec Dobrava pri Pregradi, kjer stanujeta Karol in Josipa Ekart ter jima ukradel 1 zlato žensko uro z dolgo žensko zlato verigo, ki ima zaponko okrašeno z 1 smaragdno, 1 moško zlato uro s zlato verigo z velikimi členi in ženski zlat prstan s 3 briljanti.

Zlikovec je mladec okoli 17-18 let, oblečen v sivo obleko, na glavi je imel cepico, bil je bosonog ter nosil nov vojaški nahrbtnik. Obraba je bil drobnega ali okroglega. Kdor bi kaj vedel o zločinu ali o ukradenih predmetih, se prosi, da to javi orož. postaji v Pregradi ali Krapini ali naravnost oškodovanemu proti lepi nagradi. — Posebej se na ta oglas opozarjajo vsi urarji, juvelirji, trgovci z nakitom, zalagatelji in vse orožniške postaje.

Službo uradnika pri banki
 ali drugem trgovskem podjetju išče absolvent treh letnikov trgovske akademije. Cenjene ponudbe pod »Bančni uradnik« na anončno ekspedicijo Al. Matelič, Ljubljana. 4032

Matija Skender
 javni notar, 5227 Butler Street
 Pittsburgh, Pa.
 United States of Amerika.

Kdor hoče imeti to ali ono pravno in notarsko zadevo urejeno v Ameriki, ali kdor potrebuje listine za potovanje v Ameriko, ali kdor si želi informacij v kateremkoli oziru, in kdor hoče imeti v svojih ameriških zadevah posla z zanesljivim človekom, naj se z zaupanjem obrne do gorimenoovanega javnega notarja v Ameriki, ki mu je predvsem do tega, da se našim ljudem ne godi krivica od nobene strani.

Jabolka, hruške, orehe
 kupuje v vsaki množini. Ponudbe z naznako cene na Novak, Zagreb, Marksitirska cesta št. 64. Telefon 20-60.

Petrolejske vrče in zaboje
 kupujemo (zaboj z dvema vrčema) po 58 K, posamezne vrče po 22 K, franko postaja odpošiljatelj. Hrovat & Komp., Ljubljana (poleg realke).

Dober zaslužek!

Več kolporterjev za razprodajo »Slovenca« in »Večernega lista« po Ljubljani za dobra mesta se sprejme. Vpraša se pri kolportážnem oddelku, Poljanski nasip št. 2, levo.

Kupimo dobro ohranjen

parni kotel

(Walzenkessel)

za 5-6000 litrov vsebine. Natančni popis, kje se ga lahko ogleda in zadnjo ceno je poslati na centralo

Dravogradske rafinerije mineralnega olja v Mariboru.

Gozdni

manipulant

Velika parna žaga v Hrvatski (županija Modruško-Riječka) išče za svoj gozdarski posel izurjenega gozdnega manipulanta. Reflektira samo na prvovredno strokovno moč z veliko prakso, energičnega, popolno veščega v izdelavi jelovine in bukovine ter izurjenega v izdelovanju in manipulaciji velike produkcije kakor tudi transporto po gozdni železnici. — Mesečna plača 4000 kron, stanovanje, razsvetljava in kurjava v naravi ter ugodnosti pri nabavi življenskih potrebščin. Reflektanti naj pošljejo svoje detajlirane ponudbe na upravo lista z oznako »Šumski manipulant 4095«.

Želatino
 najfinejšo francosko za čiščenje vina dobavlja drogerija A. Kanc, Ljubljana, Zidovska ulica št. 1.

Krasna graščina
 na Spod. Stajerskem (SHS), 10 minut od kolodvora, 6 orahov najbolje zemlje, gradič s stolpi in vežo, 14 sob, kuhinja, kopalnica, soba za služabništvo, električna luč in vodovod, gospodarska poslopja, se proda le radi preselitve za 1.100.000 kron potom Wiener & Comp. Graz, Jungferngasse 1, vogel Herrengasse (1095 G.)

Prvovrstni stroji za obdelavanje lesa polnojarmenike in orodje
 dobavlja

Ringer & Co., Maschinenerzeugungs- und Handels-Ges. m. b. H.
 Wien XV., Märzstrasse 4.

Naprodaj so tri posestva
 eno v Žužemberku s hišo, 4 sobe, 2 obokani kleti in vsa gospodarska poslopja, zemljišča je 2 ha 1 a 20 m²; drugo posestvo tudi v Žužemberku, zemljišče 8 ha 12 a 65 m² s kozolcem; tretje posestvo je na Belem kamnu, pol ure od Starega loga, dve niši s 4 sobami, ena je nova vila z vsemi gospodarskimi poslopji, zemljišča je 18 ha 69 a 15 m²; pri vseh treh posestvih je sadni vrt. — Natančnejša pojasnila daje Karol Nahtigal, posestnik v Žužemberku.

Strešno lepenko
 hrastove in bukovne parketne desice, trstje za štukaturo, prvovrstno blago dobavlja takoj v vsaki množini Josip Pub, Ljubljana, Gradaska ulica 22. — Telefon interurban 513.

Konjak
 stari vinski je pri slabosti valed starosti, pri težkočah v želodcu in pešanja moči pravo življenje vzbujajoče sredstvo. Dva litra pošilja franco za v naprej poslanih K 196.80 1 liter za K 108. Beneš Hertl, veleposesnik, grad Golč pri Konjicah, Slovenija.

M. Kuštrin, Ljubljana — Maribor
 Dunajska cesta 20 • Podr. Jurčičeva ul. 9

priporočajo pnevmatiko, avto-kolesa ter vsake vrste gumijevih predmetov, izolirane žice za električno napeljavo, golo, bakreno žico, elektrotehnični material po najnižjih cenah.

Telefon št. 470.

Večja moderno učenja opekarna
 na prodaj. Naslov se izve v upravi lista pod št. 4076.

Žične železnice
 in vseh vrst prevozne naprave.

Specialiteta

žične železnice za največjo silo jamske prevozne naprave za velike daljave. Predprojekti zastoj.

Seilbahn-Gesellschaft
 m. b. H.
 Wien III., Esteplatz 3-4.
 Telefon 35-67.

Skaboform se zopet dobi! proti srbečici, garjam, lišaju, kožn. izpuščajem zahtevajte v Vaši najbližji lekarni priznano in zdravniško priporočeno

Dr. FLESCH-evo izvirno SKABOFORM-MAZILO.

Ne maže, ne barva, brez duha. Dobiva se v vseh lekarnah.

Glavna zaloga za Ljubljano in okolico:

Rihard Sušnik pri zlatem jelenu IV., Marjtin trg.

Čevlji tovarne **Peter Kozina & Co.** Trzin

prodajajo se po znatno znižanih cenah. **Zaloga Ljubljana-Breg** na debelo in drobno. Izdelki zajamčeno iz samega najboljšega usnja.